

GAZETA BIESZCZADZKA

CZASOPISMO REGIONALNE

ROK XIX 13.11.2009 r. 2,00 zł (w tym VAT 0%) ISSN 1231-9333

Baligród - Cisna - Czarna - Komańcza - Lesko - Lutowska - Olszanica - Sanok - Solina - Ustrzyki - Zagórz

KTO SIĘ ZAŁAPAŁ NA „SCHETYŃÓWKI”?

Samorządy z województwa podkarpackiego zgłosiły 161 wniosków do drugiej edycji tzw. schetyńówek. Powołana przez wojewodę podkarpackiego komisja 47 z nich wpisała na listę rankingową, która zostanie przedłożona do zatwierdzenia przez MSWiA. Wśród nich znalazły się trzy wnioski złożone przez samorządy bieszczadzkie.

Mieszkańcy Zabłocia długo czekają na przebudowę drogi

Fot. T. Szewczyk

Choć Grzegorz Schetyna już nie jest ani wicepremierem, ani ministrem spraw wewnętrznych, to ukuta od jego nazwiska nazwa „schetyńówki” najpewniej się utrzyma. Terminem tym potocznie określa się drogi remontowane lub przebudowywane w ramach Wie-

loletniego Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011. Obecnie w ramach tego programu zapadają rozstrzygnięcia, które samorządy i na modernizację jakich dróg otrzymują wsparcie z budżetu państwa w 2010 r.

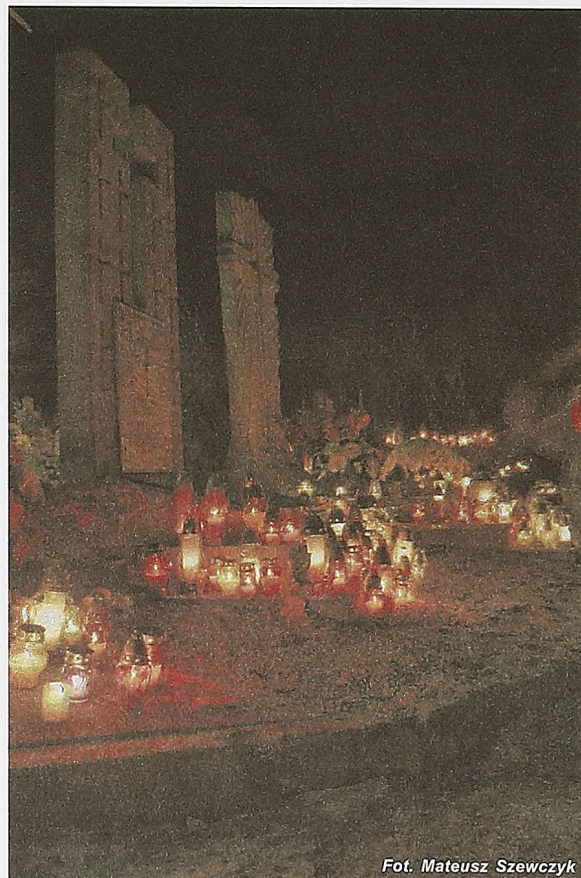
30% zadowolonych
Samorządy powiatowe i miasta na prawach powiatu z województwa podkarpackiego złożyły 52 wnioski. Na listę rankingową Komisja Wojewódzka WNPDDL zakwalifikowała 14 z nich. Kolejnych 35 wniosków znalazło się na rezerwowej liście rankingowej. Dwa wnioski, złożone przez powiaty, zostały przez komisję odrzucone ze względów formalnych.

W szczególnej czternastce znalazły się dwa przedsięwzięcia z naszego regionu: po jednym z powiatów bieszczadzkiego i leskiego.

Ze 109 zadań zaproponowanych przez gminy na liście rankingowej umieszczono 33. Gminne propozycje, które zajęły pozycje od 34 do 97, trafiły na rezerwową listę rankingową. Jedenaście wniosków gminnych komisja odrzuciła po ocenie formalno-merytorycznej.

c.d. na s. 2

Między terażniejszością i wiecznością

Fot. Mateusz Szewczyk

Wszystkich Świętych i Dzień Zaduszny to czas, gdy każdy z nas wspomina tych, którzy odeszli, łączy się z nimi myślą i modlitwą. To także czas na pogłębioną refleksję nad własnym życiem i jego nieuchronnym końcem.

Na ustrzyckim cmentarzu u stóp niedawno odsłoniętego pomnika ofiar zbrodni ukraińskich nacjonalistów zapłonęły dziesiątki zniczy. Parafianie nie zapomnieli też o pochowanym obok ks. Antonim Kołodziej-u - ustrzyckim proboszczu.

PODŁOGA ▬ PODBITKA ▬ SZALÓWKA

ZAKŁAD W ŁUKAWICY tel. 015 469 11 40 PPD

ZAKŁAD W KRÓŚCIENKU tel. 015 461 24 24 DANKROS

ŚWIERK SYBERYJSKI SOSNA KARELSKA

SYSTEM DOCIEPLEŃ ANSERGLOB

17⁷⁹ zł/m²

ANSERGLOB Tynk akrylowy

ANSERGLOB BCX40 Z. Klej do siatki

ANSERGLOB BCX39 Z. Klej do styropianu

ANSERGLOB Dekogrun

Ustrzyki Dln. ul. 29 listopada 31, tel. 461 23 94 (za kinem)

“PROFIL”
Sanok ul. Okulickiego 8 tel. 46 320 09

PRODUKCJA METALOWA
OGRODZENIA
**BRAMY
BALUSTRADY**

Producent
siatki ogrodzeniowej

Europejski Fundusz Leasingowy

Lider rozwiązań finansowych

AUTORYZOWANE PRZEDSTAWICIELSTWO W SANOKU

38-500 Sanok, ul. Traugutta 9
Tel.: (013) 4642264, (013) 4642266

FHU „Barka”

Pranie dywanów, wykładzin, tapicerki samochodowej i meblowej

Czarna Górna 88b
Tel. 013 461 9264, kom. 783 001 071

Restauracja
przy stacji narciarskiej *Ławorty*

W przepięknej atmosferze drewnianej karczmy u szczytu góry Ławorty, organizujemy

BAL SYLWESTROWY
Tel. 0731 513 332

BAL SYLWESTROWY
na Gromadzyńiu
Tel. 0603 210 163

DDN PODKARPACKI BANK NIERUCHOMOŚCI

NIERUCHOMOŚCI „KWAŚNIAK”

Rzeszów, ul. 3 Maja 14; Rzeszów, ul. Grunwaldzka 42
www.kwasniak.net 501 393 733, 017 853 80 08

SALON OPTYCZNY „KWAŚNIAK”
Rzeszów, ul. 3 Maja 14
tel./fax 017 852 89 33, 601 504 849; e-mail: optyk@kwasniak.pl

Komputerowe Badanie Samochodów i Elektromechanika.
Naprawa rozruszników i alternatorów, naprawy mechaniczne i elektroniczne samochodów.

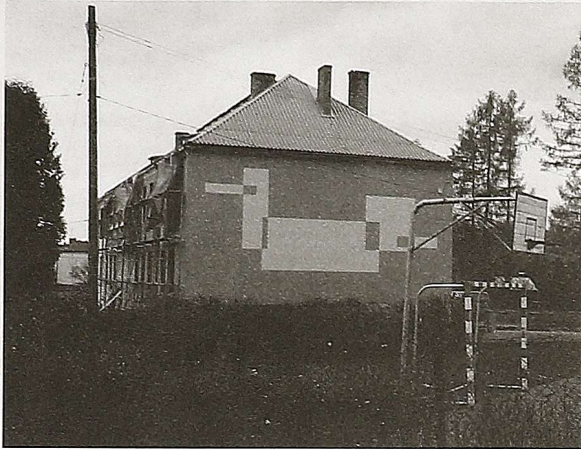
Zadwórze 4, 38-700 Ustrzyki Dolne (8 km od Ustrzyk Dolnych)
tel. 508 153 375, 508 153 376

INFORMACJE

Wyścig z czasem

Wykonawcy się spieszą, bo zima za pasem. Zanim przyjdzie na dobre, remont musi być zakończony. Dzięki niemu szkoła będzie ładniejsza, a uczniowie będą mieć lepsze warunki nauki. Nie bez znaczenia jest i to, że przeprowadzone prace powinny również obniżyć koszty eksploatacji.

Wykonawcy muszą się spieszyć, by zdążyć przed zimą Fot. T. Szewczyk

- Zespół Szkół w Uhercach Mineralnych był placówką mocno zaniedbaną i wymagał solidnego remontu - stwierdza olszanicki wicewójt Robert Petka. - Dziwić może, że wykonujemy go późną jesienią, a nie np. w czasie wakacji. Jednak bardzo późno otrzymaliśmy dotację z Ministerstwa Edukacji Narodowej, co niejako wymusiło taki niefortunny termin robót.

Dotacja z MEN na remont uherczańskiej szkoły to prawie 87 tys. zł. Do tego z budżetu gminy dołożono ponad 56 tys. zł. Za te pieniądze w budynku wymieniana jest stolarka okienna. Prace te, kosztujące prawie 39 tys. zł, prowadzi Fabryka Okien „Spectrum” sp. z o.o. z Lublina. Równocześnie PPHU „Przyjazny Duch” z Tryńczy wykonuje za niespełna 105 tys. zł nowe elewacje zewnętrzne.

- Dzieci z Uherzec Mineralnych i pobliskich sołectw zasługują na to, żeby uczyć się w warunkach przystających do XXI w. - dodaje R. Petka. - W miarę możliwości naszej gminy staramy się im to zapewnić.

a. z.

Kompleks sportowo-rekreacyjny w Ustrzykach Dolnych...
OTWARCIE ZA POŁTORA ROKU

Roboty rozpoczęły się tego roku pod koniec wiosny. Za półtora roku, jak wszystko pójdzie zgodnie z planem, ustrzycki kompleks sportowo-rekreacyjny przy Międzyszkolnej Krytej Pływalni „Delfin” ma być gotów. Wartość kosztorysowa całej inwestycji to 7 mln 520 tys. zł.

W tym roku ma być wykonana spora część kompleksu: budynki zaplecza (z szatniami, łazienkami, sanitariatami, przebieralniami oraz kawiarnią z dwupoziomowym tarasem) i pompowni „pod klucz”, zasilanie energetyczne oraz kanalizacja sanitarna i deszczowa. Wartość kosztorysowa tych prac wynosiła 2,2 mln zł. Firma, która wygrała przetarg na wykonawstwo tych zadań, podjęła się je zrobić za 1,6 mln zł. Do „oszczędności poprzetargowych” dołożono 100 tys. zł i ogłoszono następny przetarg na budowę kanału technologicznego łączącego pompownię z „Delfinem” i brodzika. - Ten zakres, który do nas należy, powinniśmy zrobić w terminie - deklaruje kierujący pracami z ramienia „Prohanbudu” z Uherzec Mineralnych Janusz Podkowski.

Zaplanowane na przyszły rok roboty mają kosztować ponad 3,4 mln zł. Pieniądze te zostaną wydane na budowę basenu sportowego (ponad 1 mln zł) i basenu rekreacyjnego (prawie 0,8 mln zł), zjeżdźalni rodzinnej i zjeżdźalni „Anakonda” (ponad 480 tys. zł), plaży (ponad 400 tys. zł), chodników i dojsk (prawie 300 tys. zł), oświetlenia (60 tys. zł) i ogrodze-

Przewidziane na ten rok prace mają być zakończone do końca listopada Fot. T. Szewczyk

nia (260 tys. zł). - Ten etap chcielibyśmy zamknąć do końca października 2010 r. - mówi ustrzycki burmistrz Henryk Suluja.

Na 2011 r. pozostaną do wykonania boiska sportowe, miniamfiteatr, plac zabaw, drogi, parkingi oraz za instalowanie kolektorów słonecznych.

- Solary będą podgrzewać wodę głównie w basenach odkrytych. Wydłuży to okres, w którym będzie można z nich korzystać. Najprawdopodobniej na noc baseny będą przykrywane roletami basenowymi, co ograniczy wychładzanie się wody. Kiedy baseny odkryte będą nieczynne, ciepło pozyskiwane przez kolektory słoneczne będzie dogrzewać wodę w krytym basenie. To powinno zmniejszyć koszty jego funkcjonowania -

wyjaśnia H. Suluja. - Taki system, jaki będzie dogrzewać nasze baseny, zostanie zastosowany po raz pierwszy w Europie.

W ramach Regionalnego Planu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na budowę kompleksu rekreacyjno-sportowego gmina Ustrzyki D. uzyska prawie 2,8 mln zł dofinansowania.

- To dofinansowanie oraz nasze wkłady z budżetu gminy tegorocznego i przyszłorocznego pozwolą na pełną realizację tego przedsięwzięcia - zapewnia ustrzycki burmistrz. - Zakres robót jest bardzo duży, ale - jak wszystko pójdzie zgodnie z założeniami - kompleks powinien być ukończony w czerwcu 2011 r.

T. S.

KTO SIĘ ZAŁAPAŁ NA „SCHETYNOWKI”?

c.d. ze s. 1

Wnioski z list rezerwowych miałyby szansę na realizację, gdyby w wyniku przetargów pojawiły się „oszczędności na projektach” z listy podstawowej, albo jeśli dotacja z budżetu państwa na przyszłoroczną edycję „schetynowek” zostałaby zwiększona.

Bieszczadzki z Czarną

Na trzecim miejscu listy rankingowej znalazł się wniosek powiatu bieszczadzkiego „Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu poprzez przebudowę drogi powiatowej Czarna - Czarna Dolna”.

- To jest nasze wspólne przedsięwzięcie z gminą Czarna - mówi starosta bieszczadzki Krzysztof Gašior. - Radni gminy z Czarny już wcześniej podjęli uchwałę, że wspierają pieniądze z budżetu gminy. Z budżetu powiatu pełnego wkładu własnego nie byłibyśmy w stanie wyłożyć.

Całe zadanie ma kosztować 1,3 mln zł. Z budżetu powiatu bieszczadzkiego przeznaczony jest na nie 150 tys. zł. Gmina Czarna dołoży 500 tys. zł. Dofinansowanie z budżetu państwa wyniesie 650 tys. zł.

Za te pieniądze wyremontowany zostanie 1,65 km drogi łączącej Czarną Górą z Czarną Dolną. W Czarny G. od skrzyżowania drogi powiatowej z drogą wojewódzką do szkoły po obu stronach drogi pobudowany zostanie nowy chodnik.

Wśród „rezerwistów” dosyć wysokie miejsce - 20 - zajmuje drugi wniosek powiatu bieszczadzkiego „Popra-

wa dostępności komunikacyjnej powiatu poprzez przebudowę drogi powiatowej Wańkowa - Dzwiniacz - Brzegi D.”

Leski z Soliną

Wniosek powiatu leskiego „Przebudowa drogi powiatowej Berekza - Bereżnica Wyżna - Górzanka” zajął na liście rankingowej trzynastą pozycję. Dzięki temu zmniejsza się ponad 5,5 km drogi powiatowej, którą wytwornie zainteresowana jest przede wszystkim gmina Solina.

Koszt przebudowy tej drogi jest oszacowany na prawie 2,3 mln zł. Połowę tej kwoty powiat leski otrzyma z budżetu państwa. Druga połowa to wkład własny.

Podobnie jak w przypadku powiatu bieszczadzkiego, tak i tutaj przystąpienie do tego przedsięwzięcia jest możliwe dzięki współpracy powiatowo-gminnej.

- Rada naszego powiatu przyjęła, że będziemy realizować inwestycje drogowe wspólnie z gminami, o ile gminy zadeklarują co najmniej 50% wkładu - informuje leski wicestarosta Stanisław Szelażek. - Zgodnie z tym ustaleniem mamy podpisane porozumienie z gminą Solina. Solina daje 1 mln zł. Solińscy radni podjęli już w tej sprawie uchwałę. Powiat leski dołoży ze swojego budżetu ok. 150 tys. zł.

Wiejska bardziej miejska

W grupie gminnych propozycji wysoko (piąte miejsce) oceniony został wniosek „Tworzenie warunków aktywizacji gospodarczej poprzez prze-

budowę drogi przy ul. Wiejskiej”, który zgłosiła gmina Ustrzyki D.

- To jest dla nas, a szczególnie dla mieszkańców Zabłocia bardzo dobra wiadomość - mówi ustrzycki burmistrz Henryk Suluja. - Stan tej drogi jest bardzo zły. Decyzję o jej remoncie podjęliśmy w ub. r. Prawie rok trwało przygotowanie dokumentacji. Teraz mogliśmy się ubiegać o pieniądze z zewnątrz

Inwestycja ma kosztować ponad 1 mln 680 tys. zł. Ponad 840 tys. zł trzeba będzie wyasygnować z budżetu gminy. Tyle samo wyniesie wsparcie z budżetu państwa.

Za te pieniądze m.in. przeprowadzi się profilowanie drogi mieszanką bitumiczną, położy dwie warstwy asfaltu, uzupełni pobocza tłuczniami, przebuduje zjazdy, wybuduje chodnik (od drogi krajowej do budynku PZDW) i zatokę postojową (w pobliżu kościoła) i wykona odwodnienie.

- Przetarg chcielibyśmy ogłosić na początku przyszłego roku, żeby roboty zaczęły, jak tylko zima się skończy - dodaje H. Suluja. - Gdy zrobimy tę drogę, to w tamtym rejonie trzeba będzie jeszcze rozwiązać problem kanalizacji.

Wśród gminnych „rezerwistów” znalazły się m. in. wnioski Zagórza „Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Czaszyn” (46 miejsce), Soliny „Remont drogi gminnej publicznej w miejscowości Solina i Łobozew Dolny” (47) i Olszanicy „Remont drogi gminnej w m. Uherce Mineralne” (74).

T. Szewczyk

GB” zaproszona

inicjatorzy i organizatorzy różnorodnych przedsięwzięć pamiętają o „GB” i zapraszają jej przedstawicieli do udziału w przygotowywanych przez siebie imprezach i działaniach.

W ostatnim czasie zaprosili nas m. in.:

- Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego i Polska Agencja Rozwoju Turystyki SA do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie na warsztaty koncepcyjne „Strategia kreacji i promocji marki województwa podkarpackiego”;
  - Starosta Bieszczadzki i Burmistrz Ustrzyki D. na obchody Święta Odszyskania Niepodległości;
  - Pomoc Kościołowi w Potrzebie i Biuro Prasowe Konferencji Episkopatu Polski do siedziby Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie na konferencję „Dzień solidarności z Kościołem przesładowanym”;
  - Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Ustrzykach D. do sali wystawowej PiMBP na otwarcie wystawy prac artystów bieszczadzkich „Tworzymy w samotności, wystawiamy wspólnie”;
  - Wspólna Instytucja Zarządzająca - Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz Wspólny Sekretariat Techniczny do hotelu „Dnister” we Lwowie na konferencję inauguracyjną Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013;
  - Wojewoda Podkarpacki i Marszałek Województwa Podkarpackiego do sali kolumnowej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie na konferencję „Przeciw przemocy - razem łatwiej i skuteczniej”;
  - Przewodniczący Rady Powiatu Bieszczadzkiego do sali konferencyjnej starostwa w Ustrzykach D. na XL sesję RPB;
  - Samorząd Województwa Mazowieckiego i Mazowiecka Regionalna Organizacja Turystyczna do siedziby Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze” w Otrębusach na III Wojewódzki Sejmik Turystyczny połączony z Międzynarodową Konferencją „Chopin i jego Mazowsze”;
  - Zespół Szkół w Lutowiskach do Lutowisk na odsłonięcie tablicy informacyjno-historycznej „Przesiedlenie mieszkańców Sokalszczyzny do Lutowisk - akcja HT-1951”;
  - Starwood Hotels & Resorts do hotelu „Sheraton” w Krakowie na warsztaty edukacyjne poświęcone międzynarodowym obiektom sieci Starwood Hotels & Resorts;
  - Przewodniczący Rady Miejskiej w Ustrzykach D. do sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego na obrady sesji Rady Miejskiej;
  - Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego pod Arkadą Kubickiego w Zamku Królewskim w Warszawie na konferencję „Kultura się liczy”.
- Zawsze chcemy z zaproszeń skorzystać. Nie zawsze możemy. Wszystkim ich nadawcom dziękujemy za pamięć.

KPOLICYJNA KRONIKA

Leska KPP 20 października została powiadomiona, że w Średniej Wsi ktoś poprzez wymalowanie napisów uszkodził elewację budynku szkoły.

Jacyś wandalę 20 października w Średniej Wsi uszkodził samochód strażacki „Star P-26”, m.in. rozbijając lampy. Łączne szkody oszacowano na 1500 zł.

Mieszkaniec Leska 21 października zawiadomił miejscową KPP, że ktoś włamał się do jego domu letniskowego, skąd ukradł m.in. rowery. Wartość złodziejskiego łupu wyceniono na ok. 3000 zł.

Mieszkanica Czarnej 22 października zawiadomiła ustrzycką KPP, że kiedy przebywała w szpitalu w Ustrzykach D. na oddziale rehabilitacji, jakiś złodziej ukradł jej z portfela pieniądze i wyroby ze złota łącznej wartości 2000 zł.

Leska KPP 22 października została powiadomiona przez jednego z mieszkańców miasta o włamaniu do jego domu letniskowego. Złodziej ukradł elementy wyposażenia altanki wartości ok. 240 zł.

Jadący oplem mieszkaniec Zatwarnicy 23 października w Równi najechał na psa, który wbiegł na jezdnię. Właściciela czworonoga nie ustalono.

Mieszkaniec Polańczyka 23 października zgłosił policji, że ktoś uszkodził samochody „Lincoln” i „Mercedes”, stojące na parkingu osiedlowym. Straty oszacowano na 3000 zł.

Policjanci z leskiej KPP wieczorem 24 października w Wańkowej zatrzymali do kontroli drogowej jadącego motorowerem Jana K. W wydechym przez niego powietrze stwierdzono 2 promile alkoholu.

W Ustrzykach D. 24 października kierująca volkswagenem ustrzyczanka, włączając się do ruchu, nie zachowała należytej ostrożności i wymusiła pierwszeństwo przejazdu, wskutek czego doprowadziła do zderzenia z volkswagenem golfem, którym kierowała mieszkanka Telesnicy.

Patrol prewencji z ustrzyckiej KPP 24 października w Równi zatrzymał do kontroli drogowej jadącego rowerem Mariana M. W wydechym przez rowerzystę powietrze stwierdzono 2,05 promila alkoholu.

W Krościenku 25 października jadący volkswagenem mieszkaniec powiatu strzyżowskiego najechał na łanię, która wbiegła na jezdnię.

18-letnia mieszkanka Ustrzyk D. 25 października zawiadomiła miejscową KPP, że poprzedniego dnia ok. godz. 23.00 w świetlicy wiejskiej w Równi ukradziono jej telefon komórkowy LG wartości 500 zł.

Mieszkanica Ustrzyk D. 26 października przewoziła swoim renaultem drewno, które wystawało z pojazdu. Na parkingu przy „Biedronce” nie zachowała należytej ostrożności podczas manewrowania swoim autem i zarysowała przewożonym drewnem opla, należącego także do mieszkańca Ustrzyk D.

Po południu 27 października mieszkaniec Soliny powiadomił policję, że na stacji paliwowej ktoś ukradł pojemnik z olejem silnikowym wartości ok. 30 zł.

Na parkingu przy sklepie „Halicz” w Ustrzykach D. 27 października kierujący formem mondeo mieszkaniec Chmiela nie zachował należytej ostrożności i najechał na audi, będące własnością mieszkańca Liskowatego.

W Smolniku 28 października został zatrzymany Grzegorz R. z Soliny, który będąc w stanie nietrzeźwości, kierował renaultem. W wydechym przez niego powietrze znajdowało się 0,95 promila alkoholu.

Policjanci z wydziału kryminalnego leskiej KPP w południe 28 października zatrzymali mężczyznę poszukiwanego listem gończym wydanym przez Sąd Rejonowy w Gorlicach.

Mieszkaniec Wańkowej 28 października powiadomił policję, że na aukcji internetowej w portalu „Allegro” kupił za 520 zł telefon komórkowy „Nokia”. Kupujący przekazał pieniądze pod wskazany adres, lecz telefonu nie otrzymał.

W Glinnem 28 października ok. godz. 16.20 kierujący mercedesem nie zachował bezpiecznego odstępów do pojazdu poprzedzającego i najechał na tył forda.

Ktoś 29 października na parkingu przy Ośrodku Sanatoryjno-Wczasowym „Solinka” w Polańczyku ukradł lusterka volkswagenów passatów wartości ok. 900 zł.

Mieszkaniec Hoszowa 29 października zawiadomił ustrzycką KPP, że 17 października na dworcu kolejowym w Gorzowie Wielkopolskim jakiś złodziej ukradł mu dowód osobisty.

Kłusownik zabił jelenia

Strażnicy Bieszczadzkiego Parku Narodowego znaleźli w pobliżu niestrajonej wsi Caryńskie zabitego jelenia. Zwierzę prawdopodobnie nie zostało zastrzelone „dla mięsa”, lecz „dla trofeum”.

Przed południem 27 października strażnicy BpPN znaleźli na terenie leśnictwa Caryńskie zastrzelonego jelenia.

Na łące w stosunkowo niewielkiej odległości od drogi leżała nienaruszona tusza jelenia byka. Natomiast jego łeb wraz z porożem został obcięty i zabrany przez kłusownika.

- Z tego można wyciągnąć wniosek, że nie chodziło mu o mięso, ale o trofeum - mówi jeden z leśników.

O swoim znalezisku strażnicy parkowi powiadomili policję. - Ze wstępnych ustaleń wynika, że zwierzę zostało zastrzelone w niewielkiej odległości od miejsca znalezienia - informuje Dorota Głazowska Krzywdzik z ustrzyckiej KPP. Z oględzin zwierzęcia wynika także, że przyczyną jego śmierci był tzw. strzał na niską komorę, czyli w serce. Sugeruje to, że ten kto go skłusował, był wprawnym strzelcem.

Sprawę skłusowania „parkowego” jelenia wyjaśniają ustrzyccy policjanci z zespołu do walki z przestępczością gospodarczą.

h. t.

Rozbój w biały dzień

Lescy policjanci zatrzymali sprawcę rozbój. Napastnik zaatakował starszą kobietę, przewrócił ją na ziemię i wyrwał jej torebkę.

Do napaści doszło rano 23 października na ul. Bieszczadzkiej w Lesku. Wracającą z kościoła 75-letnią kobietę zaatakował młody mężczyzna. Sprawca przewrócił ją na ziemię i wyrwał jej z rąk torebkę, w której - oprócz dokumentów - znajdowało się 20 zł.

Poszkodowana powiadomiła o tym zdarzeniu miejscową KPP. - Policjanci w wyniku przeprowadzonych czynności operacyjnych bardzo szybko ustalili i zatrzymali dwóch młodych mężczyzn - informuje Dariusz Radio z leskiej KPP. - Jeden z nich był sprawcą tego rozbój, a drugi przyjął od niego pieniądze, które pochodziły z przestępstwa.

Okoliczności tego zdarzenia wyjaśniają funkcjonariusze KPP w Lesku. Jeżeli zostanie ono zakwalifikowane jako kradzież rozbójnicza (art. 281 kodeksu karnego), to sprawcy grozi kara od 1 roku do 10 lat pozbawienia wolności. Jeżeli uznano by je za rozbój (art. 280 kodeksu karnego), kara mogłaby wynosić od 2 do 12 lat pozbawienia wolności.

a. z.

MOŻE KAMERA POMOŻE?

Prawie równo trzy lata temu zakończony został kapitalny remont siedziby Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Ustrzykach D. Kosztował ponad pół miliona złotych.

Fot. T. Szewczyk

W ramach tego remontu za niemałe pieniądze odnowiono też elewację. Dzięki temu ustrzycka biblioteka - jak stwierdziła jej szefowa Anna Metyk - „przestała odbiegać in minus od innych bibliotek w regionie”. Ale widocznie nie wszystkim to odpowiada...

W nocy z 2 na 3 listopada nieznanymi sprawcami zniszczyli elewację budynku biblioteki miejskiej poprzez wymalowanie na ścianie napisu: „Widzew jest wszędzie”.

Dyrektorka ustrzyckiej PiMBP 3 listopada zgłosiła tę sprawę w miejscowej KPP. Być może policjantom w wytropieniu wandalii pomogą nagrania z zainstalowanych w centrum miasta kamer. Przecież m.in. po to zostały one zakupione i zamontowane.

Spowodowana tym „graffiti” szkoda została oszacowana na 5000 zł.

h. t.

Drzewo przygniotło drwala

O sporym szczęściu może mówić mężczyzna, którego podczas wycinki przygniotło drzewo. Wyszedł z tej opresji z drobnymi zadrapaniami i siniakami.

Po południu 27 października 35-letni mieszkaniec powiatu leskiego prowadził wycinkę drzew w lesie w pobliżu Stężnicy. Po podcięciu pnia jedno z drzew przewróciło się w całkiem innym kierunku, niż przewidywał.

- Spadające drzewo uderzyło mężczyznę w głowę i przygniotło go tak, że sam nie mógł się spod niego wydostać - mówi Dariusz Radio z leskiej KPP. - Mężczyzna wiedział, że kilkaset metrów dalej pracują inni drwale, dlatego zadzwonił z telefonu komórkowego z prośbą o pomoc.

Koleczy przybiegli na miejsce zdarzenia i uwolnili przygniecionego spod drzewa. Poszkodowanemu udzielono także pomocy lekarskiej.

a. z.

Catman

Przed godz. 3.00 w nocy 27 października policjant dyżurny w leskiej KPP odebrał telefon od jednego z mieszkańców Leska. Zwykle telefony o tej porze dotyczą spraw, z którymi nie można czekać do rana i wymagają szybkiej reakcji.

Telefonujący mężczyzna też prosił o szybką interwencję policji. Mówił

podkscytowany, że przed chwilą wrócił do domu i zobaczył, że na jego łóżku śpi nieznanemu mu mężczyzna.

Patrol policyjny pojechał pod podany przez dzwoniącego adres. Na miejscu policjanci stwierdzili, że łóżko mężczyzny jest rzeczywiście zajęte, ale przez... kota.

Zgłaszający przyznał się, że „trochę wypił” i pewnie dlatego zobaczył mężczyznę, a nie kota.

a. z.

Przyszłość biedniejsza

Sprzedawczyni jednego z leskich sklepów dała się namówić Cyganom na postawienie kabały. Dzięki temu niemal od ręki dowiedziała się, że w przyszłości będzie biedniejsza o... 50 złotych.

Nieznaną Cyganką 3 listopada przekonała ekspedientkę jednego ze sklepów w Lesku do skorzystania z jej umiejętności przepowiadania przyszłości z kart. Po rozłożeniu kart wróżąca poleciła, aby na kartach położyć banknot. Spełnienie tego warunku miało zagwarantować spełnienie się przepowiedni. Po wróżbie banknot miał wrócić do właścicieli.

Sprzedawczyni położyła na karty 50 zł. Wówczas „kabalarka” szybko złożyła talię kart z banknotem, schowała do kieszeni i wyszła ze sklepu. Pokrzywdzona wybiegła za nią na zewnątrz, domagając się zwrotu pieniędzy, ale nie dało to żadnego skutku.

Po ok. 2 godzinach oszukana kobieta powiadomiła o zdarzeniu policję, która prowadzi w tej sprawie czynności wyjaśniające.

a. z.

INFORMACJE

Ruch na granicy polsko-ukraińskiej

Wzrost po spadku

Na przełomie października i listopada gwałtownie spadła liczba podróży przekraczających granicę polsko-ukraińską. Później ilość odpraw na podkarpaccy przejściach granicznych z Ukrainą zaczęła stopniowo rosnąć.

Ruch na przejściu stopniowo rośnie

Fot. T. Szewczyk

Spadek liczby osób wjeżdżających z Ukrainy do Polski i wyjeżdżających z Polski na Ukrainę spowodowała sytuacja epidemiologiczna u naszego wschodniego sąsiada. Z powodu epidemii grypy rząd ukraiński w dziewięciu obwodach zachodniej Ukrainy ogłosił kwarantannę i na trzy tygodnie zamieszkał w miejscach obojętnych.

kach oświatowych na terenie całego kraju.

- Zwracam się do podróżnych, aby - jeżeli nie muszą - nie udawali się na Ukrainę - apelował 30 października Główny Inspektor Sanitarny Andrzej Wojtyła.

Apel poskutkowało, ale na krótko. Najmniejszy ruch na przejściach był w

ostatnim dniu października, we Wszystkich Świętych i w Dzień Zaduszny. Później liczba podróży zaczęła sukcesywnie rosnąć.

- Notujemy stały wzrost przekraczających granicę. We Wszystkich Świętych było niewiele ponad 7 tysięcy osób, a we wtorek (3 listopada) już 13 tysięcy, zaś następnego dnia 15 tysięcy - poinformowała rzeczniczka prasowa Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej kpt. Elżbieta Pikor.

Zwykłe z podkarpaccy przejść granicznych z Ukrainą przed „grypowym zawirowaniem” korzystało 20-21 tysięcy podróżnych dziennie.

- Ruch na naszym przejściu na przełomie października i listopada wyraźnie spadł, ale powoli znów zaczyna rosnąć - mówi jeden z celników OC w Krościenku.

- Widać, że nie wszyscy przestraszyli się grypy.

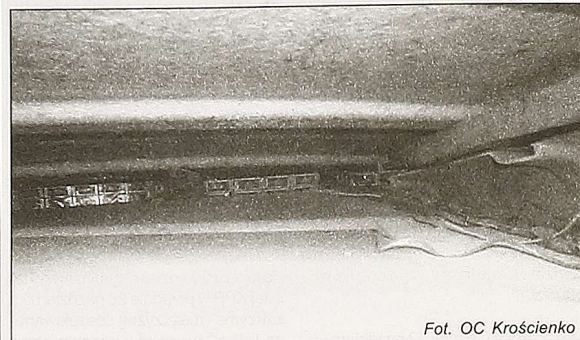
- W związku z epidemią grypy na Ukrainie otrzymaliśmy zalecenia od Państwowej Inspekcji Sanitarnej i staramy się ich przestrzegać - informuje oficer PSG w Krościenku.

Celnicy i pogranicznicy pracują na przejściu „w warunkach podwyższonych standardów higieniczno-sanitarnych”. Otrzymali maski i rękawiczki. - Maski stosujemy przy kontaktach z osobami podejrzanyymi o chorobę i podczas przeprowadzania odpraw i kontroli w pomieszczeniach zamkniętych, czyli w pociągach i autobusach - mówi.

h. t.

Strata zamiast zysku

Towarowy bus „Volkswagen LT” na przejściu granicznym w Krościenku podjechał do odprawy celnej ze strony ukraińskiej 31 października ok. godz. 15.00. Kierujący nim mieszkaniec jednej z leżących niedaleko granicy wiosek ukraińskich musiał wracać do domu już innym autem i to jako pasażer.

Fot. OC Krościenko

Bus został przez odprawiającego go celnika skierowany na stanowisko kontroli szczegółowej. Dokładne oględziny samochodu doprowadziły do ujawnienia w nim 837 paczek papierosów produkcji ukraińskiej, głównie „Classic” i „Prima”. Papierosy były przewożone w specjalnej skrytce w dachu.

- Kierowca volkswagena przyznał się, że wiedział o tych papierosach, bo sam je tam umieścił - mówi jeden z krościenkich celników. - Nie ukrywał też, że przemyczał je w celach handlowych. Zamierzał je sprzedać w Ustrzykach D.

Próba przemycu tak dużej ilości papierosów to już jest przestępstwo skarbowe, a więc grożą za nią kary wyższe niż za wykroczenie.

- Papierosy zostały zajęte. Pojazd został przystosowany do celów przemysłowych, więc również został przez nas zajęty, mimo że kierowca nie był jego właścicielem. Ponadto za zgodą prokuratora na poczet przyszłej kary zabezpieczono także 2 tys. zł, które kierujący busem miał przy sobie.

a. z.

To jest mój ojciec!

Policja ustaliła tożsamość mężczyzny, który 1 września został odnaleziony na terenie Ustrzyk D. Okazało się, że jest to 79-letni mieszkaniec Otwocka Aleksander T.

Starszy pan 1 września błąkał się po ustrzyckich ulicach. Kiedy zle się poczuł, przechodnie zaprowadzili go do apteki, skąd został przewieziony do szpitala. Mężczyzna nie potrafił powiedzieć, kim jest, gdzie mieszka ani po co przyjechał w Bieszczady. Okazało się, że kompletnie stracił pamięć.

- W tej chwili nadal nie umiemy odpowiedzieć na pytanie, w jakim celu przyjechał do Ustrzyk D. - mówi mł. asp. Dorota Głazowska - Krzywdzik z ustrzyckiej KPP. - Z naszych ustaleń wynika, że nie miał tutaj nikogo bliskiego. Nie umiemy też powiedzieć, dlaczego tak długo nikt nie zgłosił jego zaginięcia.

Ciągłe NN

Kiedy mężczyzna wrócił do dobrej formy fizycznej, został wypisany z ustrzyckiego szpitala. Policjanci umieścili go w Schronisku im. Św. Brata Alberta w Sanoku.

Przez cały czas próbowano różnymi sposobami ustalić jego tożsamość. Komunikaty o jego znalezieniu wraz ze zdjęciami ukazały się w gazetach województwa podkarpackiego, lubelskiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego. Materiał o nim został wyemitowany w programie TVP-1 „Ktośkolwiek widział, ktośkolwiek wie” i w TVN. Notki ze zdjęciami umieszczone zostały także na policyjnych stronach internetowych. W poszukiwaniu jego rodziny bądź znajomych włączyła się również Fundacja „Itaka” - Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych.

Nie na wiele to się zdało. Mężczyzna nadal figurował w dokumentach jako NN.

Jestem Zygryd

Policjanci odwiedzali przebywającego w sanockim schronisku mężczyznę, prowadzili z nim rozmowy w obecności policyjnej pani psycholog, która próbowała uzyskać bliższe informacje od niego samego.

W schronisku mężczyzna na powrót uczył się sztuki pisania i czytania. Z jego wypowiedzi można było wywnioskować, że wcześniej dużo czytał i miał bardzo rozległe zainteresowania. Z czasem okazało się też, że języki obce nie są mu obce.

Któregoś dnia napisał na kartce, że nazywa się Zygfryd Paribus. Wydawało się, że teraz już wszystko będzie proste, że uda się znaleźć jego bliskich i ustalić miejsce zamieszkania...

Ale tak się nie stało. Policjanci ustalili, że takie nazwisko w Polsce w ogóle nie występuje. Jednak od tej chwili starszy pan przestał już być NN, a stał się Zygfrydem.

To jest mój ojciec!

- Późnym wieczorem 2 listopada z naszą komendą skontaktował się telefonicznie mężczyzna. Dzwonił z Anglii

- opowiada D. Głazowska - Krzywdzik. - Mówił, że jest synem odnalezionego w Ustrzykach NN. Mówił, że rozpoznał ojca na zdjęciu w Internecie. Nie miał z nim kontaktu od ponad 5 lat. Powiedział nam, że ojciec nazywa się Aleksander T. i że mieszkał w Otwocku.

Po sprawdzeniu okazało się, że rzeczywiście Aleksander T. jest zameldowany w Otwocku wraz z żoną i córką. Z informacji uzyskanych przez policję wynika, że miał on także rodzeństwo, które już nie żyje.

- Niestety, nie udało się nawiązać kontaktu z jego rodziną w Otwocku - informuje ustrzycka policjantka. - Musieliśmy sprawdzić każdy szczegół: miejsce zamieszkania, najbliższą rodzinę, sąsiadów. Gdy mieliśmy już 100% pewności, mogliśmy oficjalnie stwierdzić, że NN to 79-letni Aleksander T. z Otwocka.

Sprawdziły się też wcześniejsze przypuszczenia policjantów, że jego życie w przeszłości wiązało się z morzem. Okazało się bowiem, że Aleksander T. był oficerem na statkach handlowych. Po wypadku na morzu został najpierw renciście, a po osiągnięciu wieku emerytalnego przeszedł na emeryturę.

Historia Aleksandra T. najpewniej zakończy się happy endem... - Jego syn zobowiązał się, że w najbliższym czasie przyjedzie odebrać ojca z ośrodka w Sanoku i zaopiekuje się nim - dodaje D. Głazowska - Krzywdzik.

T. S.

Może sąd pomoże

Lescy policjanci interweniowali 21 października wobec nietrzeźwej matki, która opiekowała się trójką dzieci. Policjanci przekazali dzieci pod opiekę babci. Następnego dnia sytuacja się powtórzyła.

Policjant dyżurny leskiej KPP 21 października po godz. 13.00 został powiadomiony telefonicznie, że w Średniej Wsi trójka dzieci pozostaje pod opieką pijanej matki.

Policjanci na miejscu zastali trójkę dzieci - w wieku 4, 8 i 9 lat - oraz ich matkę, będącą pod wyraźnym wpływem alkoholu. Badanie alcotestem wykazało, że 28-letnia kobieta miała w organizmie 1,7 promila alkoholu. Dzieci przekazano pod opiekę babci.

Następnego dnia ok. godz. 14.00 ponownie dyżurny KPP w Lesku odebrał telefon ze zgłoszeniem, że ta sama kobieta, sprawując pieczę nad trojgiem dzieci, znów jest pijana.

Wydawało się to nieprawdopodobne, gdyż niespełna dwie godziny wcześniej rodzinę tę odwiedzili pracownicy socjalni, kurator sądowy i policjant, chcąc na miejscu zbadać sytuację, przyjąć się warunkom bytowym rodziny i określić jej wydolność wychowawczą. Rozmawiali z matką, która była wówczas trzeźwa.

Mimo tego policjanci ponownie pojechali do Średniej Wsi. Niestety, okazało się, że i tym razem informacja telefoniczna była prawdziwa.

- Problem jest chyba o wiele poważniejszy, niż się początkowo wydawało - mówi Dariusz Radio z leskiej KPP. - Za brak właściwej opieki nad dziećmi matka odpowie przed sądem rodzinnym. Może to pomoże. Materiały w tej sprawie już zostały przekazane do sądu.

h. t.

Daleko nie uciekł

Funkcjonariusze PSG z Krościenka i PSG z Sanoka 5 listopada kontrolowali pojazdy w okolicy Sanoka.

Na drodze pomiędzy Sanokiem a Pisarowcami kierowca BMW nie podporządkował się sygnałom pograniczników, wzywającym go do zatrzymania i zaczął uciekać.

Uciekając przed kontrolą, wyprzedził „na trzeciego”, wskutek czego uderzył w forda, wypadł z jedni i zatrzymał się w rowie.

- Kiedy pogranicznicy dojechali do niego, okazało się, że w aucie przewożone są towary akcyzowe (4 l alkoholu i 180 paczek papierosów) produkcji ukraińskiej - mówi jeden z oficerów PSG w Krościenku.

Ponieważ doszło do kolizji drogowej, dalsze czynności podjęli policjanci z sanockiej KPP. „Towary akcyzowe” zostały zabezpieczone przez pograniczników. Kierujący BMW mieszkaniec Ustrzyk D. - jak mówią funkcjonariusze SG - miał już wcześniej na sumieniu czynny niezgodny z prawem.

h. t.

W baku i zderzaku

Mieszkaniec Wysokiej Strzyżowskiej, by dojechać z Krościenka do domu, musiał szukać transportu zastępczego. Auto, którym wracał z Ukrainy, zostało bowiem zatrzymane przez celników.

Ford scorpio podjechał do odprawy celnej 31 października. Celnik skierował go do kontroli szczegółowej. W jej wyniku w samochodzie znaleziono 278 papierosów produkcji ukraińskiej różnych marek, m.in. „Prima”, „Classic” i „Marlboro”. Najwięcej „towaru” umieszczono w baku i w zderzaku.

- Papierosy zostały zajęte. Auto ze względu na przeróbki do celów przemysłowych zatrzymano. O tym, jakie będą jego dalsze losy i jaka kara spotka jego kierowcę, zadecyduje sąd - mówi jeden z funkcjonariuszy OC w Krościenku.

h. t.

**ZAKŁAD PRALNICZY
ADAM NOWOCIN**

**Ustrzyki Dolne
ul. Dwernickiego 2**

**Wjazd od ul. Naftowej
naprzeciw
„Domu Górnika”
(dawna szkoła zawodowa)**

**Czynny pon.-pt.
w godz. 8.00-16.00
Tel. (013) 461 23 99**

Fundacja Wspomaganie Wsi

**PREFERENCYJNE POŻYCZKI
NA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ,
AGROTURYSTYCZNĄ, PSZCZELARSKĄ**

Fundacja Wspomaganie Wsi w Warszawie udziela
bezpłatnych pożyczek (0%) na wsparcie:

- * dla małych i średnich firm,
- * na działalność pszczelarską (min. 10 pni pszczelich),
- * agroturystykę (dla rolników),
- * montaż baterii słonecznych

W ramach pomocowego programu "Mikropożyczki".

**Szczegółowe informacje na temat programu
i możliwości otrzymania pożyczki:**

**Fundacja Wspomaganie Wsi,
01-022 Warszawa, ul. Bellottiego 1
tel.: 0226362570 do 75, www.fww.org.pl**

**Doradca pożyczkowy FWW na teren woj. podkarp. (PD.)
Tel.: 013 4644741, tel. kom.: 0502234510
Biuro w Lesku : 38-600 Lesko, ul. Moniuszki 6**

KULTURA

Bieszczadzka biblioteczka

Zgubił go romans z Hanką

ALEKSANDER SAŁAPATA

Dobosz
watażka bohater

Obok legendarnego Juraja Janosika, który działał w Tatrach i Orawie, to zapewne najbardziej rozpoznawalna postać ze zbójnickiego świata. Był na tyle sławny, że na jego cześć nazwano liczne miejsca, np. Wanna Doboszowa, którą tworzy wodospad Prutu, Krzyż Dobosza w górach za Kosowem czy Doboszowa Góra pod Kosmaczem. Niemniej swoją sławę zawdzięcza zbójnickiej działalności, która spędzała sen z powiek panom na zagrodzie i urzędzie.

Mowa o Aleksym Doboszu, bohaterze ludu, który na przełomie lat 30. i 40. XVIII w. przewodził zbójnickiej bandzie. O nim to pisze Aleksander Sałapata w kolejnej swojej książce „Na zbójnickich ścieżkach: Dobosz watażka-bohater” (dotąd wydał m.in. „Piełgrzymowanie wśród wilków”, „Madonna Pogranicza”). Tym samym wzbogaca on istniejące już pisane przekazy o największym z karpackich zbójników.

Aleksy Dobosz pochodził z biednej wieśniackiej rodziny z Peczerniżna (Ukraina). Nazwisko rodziny pochodzi od jednego z przodków, który służył w wojsku jako dobosz. Aleksy, będąc dzieckiem, pasł owce i kozy na rozległych połoninach Czarnohory, z dala od domu. Często dostawało mu się od starszych pasterzy. Ale nigdy się nie skarżył, tylko „patrzył na swego oprawcę śmiałym i twardym wzrokiem, co jeszcze bardziej go irytowało”.

Po znalezieniu obosiecznego topora (tajemnicza przepowiednia starca) rozpoczął zbójnicki proceder, który będzie trwał sześć lat (1739-1745). Pierwszy napad to właściwie była zemsta na baronie, który przyjął na służbę brata Aleksego. Nie chcąc wypłacić należnych mu pieniędzy za pracę, odesłał go do wojska. Brat nie wytrzymał i targnął się na życie. Gospodarstwo barona zostało zrabowane i spalone.

W zbójnickiej bandzie Dobosza znaleźli się także dwaj bracia: starszy Iwan (wnet się rozdzielił i miał swoją kompanię) i młodszy Aleksy. Należeli do niej też opryszkowie z Huculszczyzny, Wołoszczyzny, a nawet Węgieł. Początkowo napadali w okolicznych lasach i na drogach. Potem byli coraz zuchwalsze rabunki (np. napad na zamek w Złotej Bani), bo - jak zaznacza A. Sałapata - „pierwsze powodzenia i sukcesy zachęcały do następnych, a zarazem zamykały drogę powrotu do normalnego życia”.

Nie było łatwo zostać członkiem bandy Dobosza. Choć chętnych nie brakowało, to jednak nie wszyscy na zbójnika się nadawali. O ich przyjęciu lub odrzuceniu decydowało zaliczenie różnych prób, jak np. przejście po śliskiej kłodzie, przerzucenie nad przepaścią, czy tzw. próba kamiennego kilofa (markowane uderzenie w dłoń przyszłego zbójnika). A po pomyślnie przebrniętych próbach przyszli zbójnicy stawali wokół Dobosza i składali mu przysięgę na topór i strzelbę, ułożone na krzyż.

Dobosz, ożeniony (bardziej z litości niż z miłości) z dziewczyną z węgierskiego Jasienia, wdał się w romans z Hanką Dżwinką z Kosmacza. Romans ten miał dla niego zgubne skutki. Aleksy został śmiertelnie postrzelony przez męża Hanksi Stefana Dżwinkę, kiedy próbował wejść do jego domu.

Książka jest niewielka (liczy 55 stron), a jej uzupełnieniem są rysunki Tomasza Skąły.

WD

Aleksander Sałapata, Na zbójnickich ścieżkach: Dobosz watażka-bohater, Lesko 2009

Jeszcze tylko kapustę zakisić

Świątlica wiejska w Równi wypełniła się po brzegi mieszkańcami oraz gośćmi. Powodem tak liczego zgromadzenia była VI Biesiada Kół Gospodyń Wiejskich i Zespołów Ludowych.

Pierwsi na scenie wystąpili gospodarze - „Zukowianie” spod Żukowa, następnie „Haczowanie” z Haczowa, „Terka” z Olchowca, „Olsza” z Olszany oraz „Na Drabini” z Ukrainy.

Każdy zespół zaprezentował pieśni biesiadne charakterystyczne dla swojego rejonu. Były wśród nich bardzo znane i lubiane - o czym świadczył aplauz widzów - przyspiewki, jak i bardziej wyszukane utwory, przypominające lub naśladujące dawną kulturę regionów.

- Nasza biesiada kończy sezon

Fot. A. Górski

impresz kulturalnych w gminie Ustrzyki D. Po niej pozostaje już tylko kapustę zakisić. Cieszymy się, że udało się ją zorganizować po raz kolejny, że gościmy tak wspaniałe zespoły, że możemy pokazać dawną kulturę bojkowską i lemkońską. Chcemy zachować w pamięci to, co było charakterystyczne

dla naszego regionu i przekazać to naszym dzieciom i wnukom - podsumowuje organizatorka biesiady Aleksandra Rebidas.

Jak na prawdziwą biesiadę przystało, wspólny śpiew i biesiadowanie trwało do późnych godzin wieczornych.

A. Bramberger

Aleksander Jasicki
Kraków

Zdradzi cię listopad...

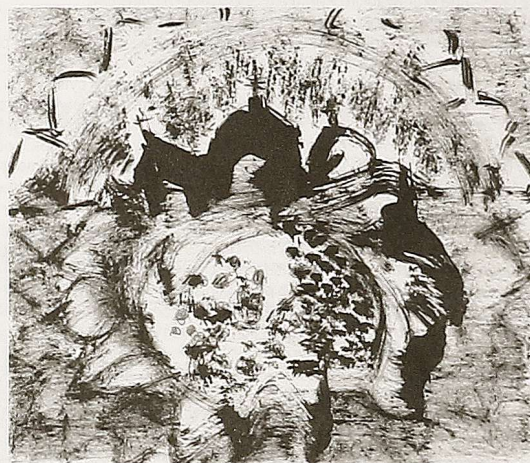
Ten,
który przyjdzie
w porywach szelestach -
usiądzie dokoła
i będzie Judaszem

wywidzie cię z rajskich
bujnych roślinności
przez wieczory grzaskie
do nocnych torfowisk -

- w suche oczerety
zwidzie
szepem wiatru

i
zanim dziobem szronu
biały kur zapieje -
po trzykroć
Bieszczadzie
zaprasz się
zieleni...

(w Łupkowie - jesienią '95)

Ryc. Z. Zamołojko

Słowo najważniejsze

Młodzieżowy Dom Kultury w Sanoku już po raz IX ogłosił Konkurs Recytatorski „Jesienne wierszowanie” dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjów.

Jury w tym roku baczna uwagę zwracało na wartości artystyczne wybranej poezji i prozy, a także na zawarte w nich treści moralne. Nie mógł to być teatr jednego widza czy monodram. Liczyła się recytacja w klasycznym stylu.

W kategorii wiekowej II-IV kl. SP I miejsce zajęła uczennica Zespołu Szkół Publicznych nr 2 - Narcisowej Szkoły Sportowej w Ustrzykach D. Aniela Marosz (kl. II c), przygotowana przez Sylwzię Elmerych-Winnicką. Laureatka, recytując wiersz Jana Brzechwy „Król i błazen”, pokazała, jak wygląda prawdziwa recytacja, w której słowo mówione jest ważniejsze aniżeli gestykulacja czy mimika. W konkursie wzięli udział również uczniowie kl. IV n: Daria Prędko i Paweł Sałosz.

Natomiast w starszej kategorii wiekowej (kl. V-VI) uczennica kl. VI n Marcelina Zwarycz już po raz drugi zdobyła III miejsce. Tym razem została nagrodzona za recytację wiersza A. Fredry „Wieczera z gwoździa” oraz prozy D. Wawilow „Wierzbowa 13”. Obok niej szkołę w tej grupie wiekowej reprezentowały uczennice: Sandra Jurcaba (V n) i Karolina Lachowska (VI b).

Warto podkreślić, iż organizatorzy konkursu zadbali nie tylko o atmosferę literacką, ale również o oprawę muzyczną.

Aldona Kunasz

A. Marosz - I miejsce Fot. NSS

M. Zwarycz - III miejsce Fot. NSS

Przyrodniczo i kulturowo

Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia” w Rzeszowie oraz Fundacja Bieszczadzka w Ustrzykach D. prowadzą nabór uczestników do udziału w szkoleniu z zakresu turystyki przyrodniczej i kulturowej, które będą realizowane w ramach polsko-słowackiego projektu „Turystyka bez granic - wzmocnienie współpracy transgranicznej w turystyce w oparciu o zrównoważony rozwój środowiska”.

Szkolenia będą się odbywały średnio 2 razy w kwartale (piątek wieczorem, sobota - niedziela) od listopada 2009 r. do października 2010 r. w różnych miejscach pogranicza polsko-słowackiego, a przede wszystkim na terenie województw: podkarpackiego (Polska) i preszowskiego (Słowacja).

Ich tematyka będzie obejmować m.in. następujące zagadnienia:

- zabytki świeckie i sakralne w regionie Górny Zemplin (Słowacja);
- wybrane elementy szlaku architektury drewnianej w dolinie Oslawy i Oslawicy;
- wybrane elementy szlaku umocnień nadszańskich linii Mołotowa;
- sakralna architektura drewniana w słowackich Bukowskich Wierchach;
- militaria oraz inne ślady związane wydarzeniami I i II wojny światowej na pograniczu polsko-słowackim w rejonie Beskidu Niskiego;
- wybrane elementy biologii dużych ssaków drapieżnych w regionie transgranicznym;
- informacje o występowaniu i biologii rzadkich gatunków dziennych i nocnych ptaków drapieżnych występujących w Karpatach Wschodnich;
- wybrane rezerwy i atrakcje przyrodnicze Pogórza Przemyskiego;
- atrakcje przyrodnicze Magurskiego Parku Narodowego;
- lasy pierwotne w słowackim Parku Narodowym „Połoniny” (Słowacja);
- roślinność wiosenna dolin rzecznych i lasów Karpat Wschodnich;
- rzadka roślinność wysokogórska i wschodniokarpacka występująca w piętrze połonin Parku Narodowego „Połoniny” (Słowacja).

Niektóre zajęcia będą połączone z nauką podstaw fotografii cyfrowej.

W III kwartale 2009 r. odbędą się dwa szkolenia z zakresu turystyki przyrodniczej i kulturowej.

27-28-29 XI 2009 : 27 XI - oficjalne rozpoczęcie cyklu warsztatów ok. godz. 18.00 (zagroda „Magija” w Orelcu); 28-29 XI - 2-dniowy wyjazd na Słowację: „Zabytki architektury wiejskiej i sakralnej okolicie Humennego i Michalowiec”; 11-12-13 XII 2009 (Ośrodek Wypoczynkowo-Szkoleniowy BARR w Zatrwanicy): „Wybrane elementy biologii dużych ssaków drapieżnych w regionie transgranicznym Karpat” (prowadzi dr Wojciech Śmietana) oraz „Podstawy fotografii cyfrowej” (prowadzi Waldemar Sosnowski).

Propozycja skierowana jest do osób pełnoletnich, zamieszkujących na stałe na obszarze województwa podkarpackiego, które na co dzień zajmują się obsługą ruchu turystycznego, m.in. przewodnicy górscy, piloci wycieczek, pracownicy biur podróży.

Blizsze informacje można uzyskać u Grzegorza Sitko - kierownika Karpaciego Centrum Zielonej Turystyki przy Fundacji Bieszczadzkiej (38-700 Ustrzyki Dolne, ul. Rynek 14, tel.: +48 (13) 469 72 97, tel./fax: +48 (13) 469 62 90, 601 056 939).

Liczba uczestników, którzy mogą wziąć udział w zajęciach, jest ograniczona, dlatego też organizatorzy poinformują oświadczenie osoby zakwalifikowane do udziału w zajęciach do 20 XI 2009 r. Udział w cyklu szkoleń jest bezpłatny. Organizatorzy pokrywają koszty noclegów i wyżywienia oraz transportu.

Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Współpraca Transgraniczna Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013.

/elal/

FOTOAPARATOR

Fotografia użytkowa
Reklama wizualna
Bieszczadzka Agencja Fotograficzna

zdjęcia ślubne

zdjęcia do stron internetowych
projekty reklamy wizualnej
wizytówki
kalendarze itp.
sprzedaż zdjęć on-line

KONTAKT: (0) 502 759 987; dybast@wp.pl
(013) 492 78 28

Burkut wczoraj i dziś (I)

„Kwaśne źródło”

Burkut - dziwna i rzadko spotykana nazwa. Mało kto wie, że kiedyś to miejsce było kojarzone z wypoczynkiem i smakowaniem orzeźwiających wód mineralnych, które właśnie tutaj mają swe źródła. Ta podróż w przeszłość i teraźniejszość pomoże państwu oczami wyobraźni zobaczyć to, nieco zapomniane, lecz interesujące miejsce na łuku Karpat, a dokładnie w Czarnohorze.

W Burkucie czas się zatrzymał

Fot. A. Dumkiewicz

Burkut to nazwa tej małej górskiej wioski w ciasnej dolinie Czarnej Czeremoszu wzięła początek od węgierskich słów „bor” - kwaśne wino, „kut” - źródło. Rzeczywiście woda źródłana, która tutaj ma swoją krynicę, jest w smaku wyrazista; lekko cierpka, naturalnie gazowana. Świetna do gaszenia pragnienia, ale w rzeczy samej jest to woda lecznicza, która pomaga w doległościach gastrycznych. Nierzadko miejscowi lekarze radzą swoim pacjentom z tego terenu, by w razie potrzeby korzystali z owej wody i po prostu ją pili.

Cofnijmy się jednak do odległej dla nas przeszłości. Czym dawniej był Burkut?

Kurs na plus

Stowarzyszenie „Edukacja i Rozwój” z Leska otrzymało z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich dofinansowanie projektu „Seir - kurs na plus”. Pieniądze te zostaną wykorzystane na rozwój działalności stowarzyszenia, szkolenia w pisaniu projektów, diagnozę środowiska lokalnego i inne przedsięwzięcia.

W ramach projektu w ośrodku „Leśniczówka” w Berezce odbyły się już cztery dwudniowe szkolenia i warsztaty dla nauczycieli, instruktorów harcerskich i innych osób. Zaplanowane są jeszcze dwa szkolenia dla nauczycieli z Myczkowa. Szkolenia poświęcono poszerzeniu wiedzy o pisaniu projektów do różnych funduszy, m.in. Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, Programu „Młodzież”, Funduszu Wspomagania Wsi. Zajęcia prowadził konsultant Fundacji Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego Jarosław Wojtas.

Odbyła się także wycieczka studyjna pod hasłem „Projekty związane z ochroną środowiska”. Na jej trasie znalazły się m.in. cerkiew w Łopieniec, dolina Solinki, Cisna, muzeum przyrodnicze w Nowosiólkach. Dyskutowano na temat, jakie projekty można pisać związane z realizacją tematyki ochrony przyrody bieszczadzkiej.

Fot. seir

Stowarzyszenie uczestniczyło w przyznawaniu stypendiów przez Fundację Edukacyjną Przedsiębiorczości w ramach konkursu dla organizacji lokalnych „Dyplom z Marzeń”, otrzymując prawo zakwalifikowania 8 osób. Stypendia mogły być przyznane tym, którzy pochodzą z miejscowości do 20 tys. mieszkańców, dochód w rodzinie nie przekraczał 893 zł na osobę, na maturze uzyskali ponad 90 pkt. i zostały przyjęte na studia w uczelniach państwowych. Stypendystami zostali: Andrzej Materna (Hoczew), Monika Stasiak (Łęki Dukielskie), Iwona Szczudrawa (Humniska), Anna Michalewska (Czarna Góra), Kamila

Sokolowska (Besko), Bartosz Fedycycki (Olszanica), Jolanta Dulęba (Olszanica) i Krystian Błażejowski (Wołkowyja).

Studenci będą otrzymywać przez pierwszy rok studiów stypendia w wysokości 500 zł miesięcznie. W dofinansowaniu stypendiów uczestniczą sponsorzy z różnych instytucji. Oczekuje się także wsparcia od władz samorządowych gmin, z których pochodzą studenci.

Mamy nadzieję, że działania w ramach akcji „Dyplom z Marzeń” będą kontynuowane w przyszłości.

hm. Renata Dembiczak

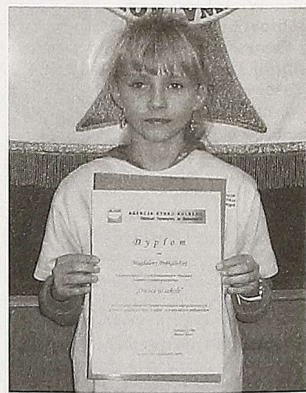
Laureatka „Owoców w szkole”

Uczennica drugiej klasy Szkoły Podstawowej w Wojtkowej Magdalena Podkalka została laureatką wojewódzkiego konkursu plastycznego „Owoce w szkole”.

Magda jest jedyną laureatką z powiatu bieszczadzkiego. W nagrodę otrzymała m.in. gry komputerowe i planszowe, koszulki i rakiety do gry w tenisa.

W konkursie, którego organizatorem był Oddział Terenowy Agencji Rynku Rolnego w Rzeszowie, wzięło udział 171 szkół z województwa podkarpackiego. Jego celem było propagowanie zwiększenia udziału owoców i warzyw w codziennej diecie.

Uroczyste wręczenie nagród miało miejsce 4 października podczas Jesiennej Giełdy Ogrodniczej w Boguchwale.

WD

Fot. SP Wojtkowa

INFORMACJE

„Łukasiewiczówki” spotkały się w Ropience

W IX Sesji Szkół im. Ignacego Łukasiewicza wzięły udział delegacje 24 szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z całej Polski. Jej organizatorem był Zespół Szkół Publicznych w Ropience wspólnie ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazownictwa.

Fot. T. Szewczyk

- Byliśmy gospodarzami tej sesji drugi raz. Pierwsza taka sesja odbyła się w naszej szkole 20 lat temu - mówi dyrektorka ZSP w Ropience Romana Drozdowska. - Chodzi o to, żeby te szkoły, które noszą imię I. Łukasiewicza, się integrowały, poznawały wzajemnie i lepiej poznawały sylwetkę swojego patrona.

Po raz pierwszy w sesji „Łukasiewiczówek” wzięli udział uczniowie ze szkół w Płocku, Garkach i Wrzosowie. Choć sesja w Ropience trwała dwa dni, to delegaci tej ostatniej szkoły pewnie więcej czasu spędzili w podróży, niż na sesji. Wrzosiwanie, by dotrzeć do Ropienki, musieli przejechać przez całą Polskę. Wrzosiwo leży bowiem... pod Szczecinem.

Ponadto w sesji uczestniczyli przedstawiciele szkół w Brzesku, Czarnej, Drwini, Jodłowie, Krygu, Łązku Ordynackim, Wołominie, Trzebini, Pakoszówce, Węglówce, Strachocinie, Gorlicach, Humniskach, Krośnie, Sanoku, Nowej Sarzynie, Bydgoszczy, Chorkówce, Kobylance, Świerżewicy Polskiej i - oczywiście - Ropience.

W otwarciu sesji wzięli udział m.in. sekretarz generalny SITPNIG Stanisław Szafran, wicestarosta bieszczadzki Zygmunt Krasowski, wiceburmistrz ustrzycki Jacek Przybyła, wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Ustrzykach D. Ryszard Zdziebko, zast. dyrektora PGNIG S.A. Oddział w Sanoku Józef Chrzanowski, wizytatorka Podkarpackiego Kuratorium Oświaty w Rzeszowie Barbara Dżugan, prezes Oddziału SITPNIG w Sanoku Tadeusz Kozimor, sołtys Ropienki i b. wieloletni dyrektor ropieńskiej szkoły Marian Kiszczak, kierownik Ośrodka Kopalni w Ustrzykach D. Ludwik Liszka i prezes KZ SITPNIG w OK Ustrzyki D. Wiesław Turzański.

Podczas sesji był czas na prezentację biorących w niej udział szkół, na wycieczkę po Bieszczadach, na wspólną zabawę i na ognisko integracyjne. Ważną częścią spotkania był także konkurs „Ignacy Łukasiewicz - życie i działalność”. W kategorii szkół podstawowych zwyciężyli uczniowie z Garek przed drużyną gospodarzy i reprezentantami Łązka Ordynackiego. Współzawodnictwo szkół ponadpodstawowych zakończyło się wygraną uczniów z Bydgoszczy przed drużynami ze Strachociny i Krosna.

W celu inicjowania wspólnych działań i ich koordynacji powołana została Rada Szkół im. Ignacego Łukasiewicza. Jej zorganizowaniem i kierowaniem jej działalnością ma się zająć 7-osobowe prezydium, któremu przewodniczy Joanna Kubit - polonistka z krośnieńskiej „Naftówki”.

T. S.

W Ustrzyckim Domu Kultury 14 listopada będzie można...

Sięgnąć nieba

Paula Rossa - sopran liryczno-koloraturowy i akompaniujący jej Janusz Tomecki - pianista i kompozytor będą głównymi bohaterami tego wydarzenia muzycznego.

Paula Rossa to pseudonim artystyczny 19-letniej ustrzyczanki Pauliny Maciołek, która jest bardzo obiecującą sopranistką. Już kiedy była uczennicą Zespołu Szkół Publicznych nr 2 - Narciarskiej Szkoły Sportowej w Ustrzykach D., wpadła w ucho Barbarze Kamińskiej, która była jej pierwszą nauczycielką śpiewu i gry na instrumencie.

Obecnie Paula studiuje na Wydziale Budownictwa Politechniki Rzeszowskiej. Ale nie porzuciła muzyki i śpiewu. Trudne studia techniczne łączy (na razie z powodzeniem) z nauką na Wydziale Wokalistyki Szkoły Muzycznej II st. w Rzeszowie. Doskonalem jej śpiewu zajmują się tam dr Anna Szałyga-Kuźma, dr Stanisława Mikołajczyk-Madej i pianista oraz kompozytor Janusz Tomecki, który będzie jej akompaniował podczas ustrzyckiego recitalu.

Wszyscy, którzy słyszeli tę młodą śpiewaczkę w ustrzyckim rynku podczas koncertu z okazji wizyty ambasadorów, z pewnością wiedzą, że warto będzie przyjść do UDK.

Podczas recitalu „Sięgnąć nieba” Paula zaśpiewa pieśni, które znalazły się na jej pierwszej płycie solowej, noszącej taki właśnie tytuł. Na krążku, wydanym dzięki Fundacji „Bieszczady bez granic”, znalazło się 11 utworów muzyki klasycznej, skomponowanych

przez A. Vivaldiego, S. Moniuszki, G. Pucciniego, G. Verdiego, G. Cacciniego, C. Francka, J. S. Bacha, F. Sartoriego, Ch. Gounoda i J. Tomeckiego.

Płyta została nagrana w rekordowo krótkim czasie. Paula przy jej nagrywaniu spędziła w studiu muzycznym Radia Rzeszów... zaledwie 5 godzin. Co z tego wyszło? Będzie można sprawdzić, bo recital połączony jest z promocją tej płyty.

a. z.

**Recital „Sięgnąć nieba”
Paula Rossa & Janusz Tomecki
Ustrzycki Dom Kultury
14 listopada (sobota) godz. 16.00**

Świetnie się bawili

Ani jesienny atak zimy, ani brak prądu nie przeszkodziły seniorom z gminy Lutowiska we wspólnym spotkaniu się i znakomitej zabawie.

Złoci jubileaci zostali odznaczeni medalami przyznanymi przez Prezydenta RP
Fot. GOK Lut.

- W imprezie uczestniczyło ponad 120 osób - mówi szefowa lutowskiego GOPS Małgorzata Prokopiak-Młynarczyk. - Jak na taką pogodę pod psem i brak światła przez kilka dni, to frekwencja była znakomita. Dotarli nawet ci, którzy musieli pokonać kilkadziesiąt kilometrów, co przy takich drogach, jakie mieliśmy 17 października, wcale nie było łatwe. Widać, że takie spotkania są potrzebne.

Po odprawionej w kościele parafialnym w intencji najstarszych mieszkańców gminy mszy świętej celebrowanej w lutowskiej seniorzy spotkali się w Zespole Szkół w Lutowskich.

Jedna z par - Helena i Stanisław Skotnikowie - obchodziła złote gody i odebrała z tej okazji „Medale za Długoletnie Pożycie Mażeńskie”, nadane przez Prezydenta RP, a także gratulacje i życzenia od władz gminnych i uczestników seniorskiego spotkania.

Organizatorzy - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Gminny Ośrodek Kultury - z pomocą dzieci ze świetlicy środowiskowej przygotowali dla seniorów poczęstunek i zabawę taneczną.

- Młodzie powinni przyjść, żeby zobaczyć, jak można się świetnie bawić - dodaje M. Prokopiak-Młynarczyk.

h. t.

Tylko nie wykryty w porę i nie leczony rak piersi jest śmiertelny PROFILAKTYKA SIĘ OPŁACA!

Do niedawna jedynym lekarzem, u którego kobiety badały piersi był ginekolog. Nadal wiele kobiet nie wie, że działają specjalistyczne poradnie chorób piersi. Kobiety zdrowe mają tam możliwość korzystania z badań profilaktycznych w celu wczesnego wykrywania raka piersi.

Rak piersi jest najczęściej występującym nowotworem złośliwym u kobiet. Stanowi około 20% wszystkich zachorowań na nowotwory złośliwe u Polek. Występuje częściej po menopauzie. Ryzyko zachorowania wzrasta po 50 roku życia.

Nie bój się mammografii!

Czynnikiem, który w istotny sposób wpływa na wyniki leczenia, jest wykrycie nowotworu w jak najwcześniejszym stadium rozwoju. Tylko nie wykryty w porę i nie leczony nowotwór piersi jest śmiertelny. Nie umiemy zapobiegać zachorowaniu na raka piersi, ale możemy go wykryć w najwcześniejszym stadium rozwoju. Wczesne wykrycie raka piersi umożliwia całkowite wyleczenie.

Mammografia jest badaniem polegającym na prześwietlaniu piersi promieniami rentgenowskimi. Dawka promieniowania podczas takiego badania jest zbliżona do dawki otrzymanej podczas prześwietlenia zęba. Nie należy

się bać mammografii, bo jest to badanie całkowicie nieinwazyjne.

Mammografia nie wymaga także żadnego dodatkowego przygotowania. Najlepiej zgłosić się na badanie w dwuczęściowym ubraniu, by łatwo można było rozebrać się do pasa. Przed badaniem nie powinno się używać dezodorantu, talku, balsamu ani kremu.

Kto powinien się przebadać?

Populacyjny Program Wczesnego Wykrywania Raka Piersi Program przeznaczonej jest dla kobiet w wieku od 50 do 69 lat, które w ciągu ostatnich 2 lat nie wykonywały mammografii. Kobiety, które kwalifikują się do programu, mogą zgłosić się na badanie, mając przy sobie jedynie dowód osobisty.

Jak myć zębów

Profilaktyka nadal jest postrzegana jako ingerencja w życie osobiste lub zbytnia troska o zdrowie czy jak wywoływanie wilka z lasu.

O niewłaściwym podejściu do profilaktyki świadczą dane o tym, ile kobiet w naszym regionie skorzystało z możliwości badań mammograficznych: w powiecie sanockim - 28%, w leskim - 30% i w bieszczadzkim - 36%.

- Powinniśmy nabywać dobrych nawyków. Tak, jak codziennie myjemy zęby, zmywamy makijaż, tak raz w miesiącu robimy sobie samobadanie piersi - mówi M. Iwanicka. - Kobieta powinna sobie na urodziny zrobić prezent i skorzystać z bezpłatnych badań profilaktycznych, a za oszczędzone pieniądze kupić sobie dobry krem. Bo za dbana kobieta to zdrowa kobieta.

Bezpłatne, lecz kosztowne

Kobiety nie doceniają łatwego dostępu do lekarza specjalisty - bez skierowania i oczekiwania w długich kolejkach. Nie bez znaczenia jest także i to, że są to badania bezpłatne. Ale to wcale nie oznacza, że nic nie kosztują.

- Nasze społeczeństwo jest nieświadome, ile kosztują takie badania z poradą specjalistyczną. Być może dlatego, że są one bezpłatne, kobiety je wciąż bagatelizują. Domagamy się dobrej opieki, łatwego dostępu do lekarza specjalisty i bezpłatnej służby zdrowia ze względu na płacone składki zdrowotne, a nie do końca

zdajemy sobie sprawę, że koszty tych badań są pokrywane właśnie z naszych składek - wyjaśnia M. Iwanicka.

Wojewódzki Ośrodek Koordynujący Populacyjny Program Wczesnego Wykrywania Raka Piersi wysłał kobietom zaproszenia na bezpłatne badania mammograficzne. Niestety, niewiele poprawiło to zgłaszalność na badania. W całym województwie podkarpackim z zaproszenia skorzystało zaledwie 12% kobiet. Jest to odsetek znacznie niższy niż w innych regionach kraju

- Dodam, iż zaproszenie na badanie jest jedynie przypomnieniem i nie jest wymagane przy zgłoszeniu się na badanie - dopowiada M. Iwanicka.

Opr. H. T.

Najbliższe ośrodki, w których mieszkanicy powiatów bieszczadzkiego, leskiego i sanockiego i bieszczadzkiego mogą wykonać bezpłatnie mammografię:

- Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Sanoku (ul. Konarskiego 8, tel. 0-13 465-61-70, 0-13 465-62-70);

- Szpital Specjalistyczny - Podkarpacki Ośrodek Onkologiczny im. Ks. B. Markiewicza w Brzozowie (Brzozów, ul. Ks. Bielańskiego 18, tel. 0-13 430-96-44); ośrodek brzozowski dodatkowo realizuje diagnostykę pogłębianą.

Wrzesień 1939 (III)

Akcja się udała

Nad ranem obudził nas hurkot silników transporterów na gąsienicach z dwoma kołami z oponami z przodu. Na każdym z siedziała piechota w hełmach, z karabinami i zawieszonymi u boku maskami przeciwgazowymi.

Sąsiedzi powoli zaczęli wychodzić z chat. Po śniadaniu ja także odważyłem się wyjść na dwór i stanąć przy naszym płocie. Za chwilę przyszła moja siostra i dołączył syn kolonisty Hausa. Patrzyliśmy ze zdziwieniem na tę maszynę wojenną. Myślałem sobie, że z taką prędkością dopędzą naszych saperów, piechotę i policjantów na rowerach.

Wtem z transportera ktoś strzelił w naszym kierunku. Obok w sztachecie powstała dziurka z drzazgami wystającymi w stronę podwórka. - Uciekajmy! - krzyknąłem. - Strzelają do nas!

Zanim następny transporter nadjechał, już miałem osobno stojącą piwnicę betonową pokrytą ziemią. Za piwnicą stał stóg słomy, a pod nim od 10 dni był wykopany schron przeciwlotniczy, w którym przed kilku dniami chowaliśmy się całą rodziną. Teraz siedziałem w nim sam, rozmyślając, jakie to nowe niebezpieczeństwa mogą na nas czekać. Przecież na transporterach jechała piechota Wehrmachtu, a jednak znalazł się wśród nich jakiś morderca, który strzelał do Bogu ducha winnych dzieci.

Po dłuższej chwili ruch transporterów ustał. Nad gościnnym jeszcze unosił się kurz. Kwiaty w ogrodzie już nie były żółte, a ich liście zielone. Wszystko było szare.

Eugeniusz Waniek „W schronie”
(Ustrzyki D. 1944, olówek na papierze)

Pokazałem Ojcu dziurkę w parkanie. Z drugiej strony drogi wołał nas sąsiad z naprzeciwka, pokazując ręką na fosę. Ponieważ nic już nie jechało, Ojciec pozwolił mi przejść na drugą stronę. W rowie leżały porzucane towary z naszego sklepu. Były tam przeważnie opako-

wania, podobne do tych, w których były słodycze - czekoladki, ciastka. Kawa „Abisynka” miała opakowania podobne do dropsów. Takich pudełek też leżało sporo. Ponadto w rowie pełno było kolorowych pudełeczek z lepami na muchy. Pozbierałem to wszystko i zaniosłem do domu.

Pomyślałem, że warto się przejść szosą trochę dalej, bo może jeszcze jakiś towar po drodze wyrzucili. Minąłem położony w dole dom Wenkierów, dwa domy kolonistów niemieckich, potem była przerwa w zabudowie...

Tak doszedłem do gospodarstwa spolonizowanego Cygana Antoszka. Jakie było moje zdziwienie, gdy zobaczyłem tuż przy betonowym kręgu - podobne do strusich jaj - granaty ręczne. Niewiele się namyślając, przeturlałem je nogą do większej trawy.

W domu powiedziałem, że w rowie do Antoszka nic nie znalazłem, ale że warto jeszcze sprawdzić fosę dalej, aż do mostu kolejowego. Ubrałem skórzaną wiązówkę, która Mama mi przerobiła z większej. Miała duże kieszenie, w których granaty powin-

ny się zmieścić. Szedłem już pustym gościńcem aż do skrzyżowania z drogą do Łodyny. Wracalem rowem, rozglądając się wokół. Na pagórkę naprzeciw Antoszka było gospodarstwo Kuczmy. Kuczmy mieli dwóch synów; z jednym z nich chodziłem do tej samej klasy. Ale ani ich, ani nikogo innego nie widziałem w pobliżu.

Siedząc na skarpie nad „moimi” granatami, zastanawiałem się, jak je dyskretnie włożyć do kieszeni. Akcja się udała. Mając już granaty w kieszeniach, szedłem fosą do domu. Przed chwilą byłem jedenastoletkiem, a teraz wracalem jako bojownik o niepodległość swego kraju. Pewnie byłem jedynym chłopcem, który już pierwszego dnia okupacji był uzbrojony w dwa granaty.

Schowałem je w komórcę pod dachem, od strony pola. Na razie nie miały one większego znaczenia, ale wojna dopiero się zaczęła i nie wiadomo było, kto nas jeszcze napadnie, a kto przyjdzie nam z pomocą.

Witold Mołodyński

Dwór w Ustjanowej (XIV)

Przetwała tylko kaplica

Odtworzenie historii bieszczadzkiej dworów jest wyjątkowo trudne. Zniszczona została prawie całkowicie dokumentacja związana z tym zagadnieniem. Przepadły fotografie, dokumenty, korespondencja, kroniki czy inne rodzinne pamiątki ich właścicieli. W wielu przypadkach nie uszanowano nawet kaplic i grobowców rodzinnych.

Jedynym obiektem związanym z dworem, jaki ocalał, jest kaplica grobowa. Zbudował ją Julian Szemelowski ok. 1890 r. Pochowani w niej zostali Julian Szemelowski i jego żona Helena z Pożakowskich, ich syn Władysław, zięć Kazimierz hr. Russocki i w 1939 r. Zofia hr. Lasocka.

Kaplica grobowa Szemelowskich Fot. T. Szewczyk

Pod koniec lat 40. ub. w. grobowiec został w barbarzyński sposób zbezczeszczone i zdewastowany. Zmarli zostali wyrzuceni z krypty.

Samą kaplicę Jadwiga Dunin jako spadkobierczyni hr. Jadwigi Russockiej przekazała na cele religijne mieszkańcom Ustjanowej. W latach 50. ub. w. starali się oni o przekazanie miejscowej cerkwi i adaptowanie jej na kościół. Władze przez wiele lat blokowały tę inicjatywę. Nie było można ani odprawić nabożeństw, ani prowadzić nauczania religii.

Za zgodą Jadwigi Dunin do celów religijnych przystosowano kaplicę grobową Szemelowskich. Pod koniec 1963 r. w kaplicy zaczęto odprawić nabożeństwa. Jednocześnie 16 stycznia 1964 r. zwrócono się do władz o uznanie kaplicy za obiekt kultu religijnego.

W imieniu mieszkańców Ustjanowej starania prowadziła p. Zofia Handermander, która przedstawiła pisemną zgodę na adaptację grobowca, jaką otrzymała od Jadwigi Dunin. 5 lutego 1964 r. otrzymała odpowiedź odmowną z następującą motywacją: „Kaplica-grobowiec, o której mowa wyżej nie była obiektem sakralnym kultu religijnego Kościoła rzymskokatolickiego ani w okresie międzywojennym, ani po przejściu tych terenów w wyniku wymiany terytorialnej pomiędzy Polską a ZSRR. Nie była również administrowana przez parafie z powiatu ustrzyckiego.

Po przejściu tych terenów od ZSRR wszystkie tego rodzaju obiekty stały się własnością Skarbu Państwa bez wszelkich obciążeń, stąd też jakiegokolwiek dyspozycje byłego właściciela prywatnego dotyczące tego obiektu nie mają żadnego skutku prawnego.

W tej sytuacji wejście do tego obiektu i jego użytkowanie stanowi wykroczenie przeciw przepisom prawa budowlanego (użytkowanie obiektów) oraz naruszenie przepisów o ochronie mienia państwowego i społecznego”.

Dokument ten jest na tyle wymowny, że można go pozostawić bez komentarza.

Starania o otwarcie świątyni w Ustjanowej, mimo negatywnego nastawienia władz i szykanowania najbardziej zaangażowanych w nie mieszkańców, były kontynuowane. Zakończyły się 26 stycznia 1971 r. przekazaniem przez władze na cele kultowe dawnej cerkwi p.w. Św. Paraskiewii, w tym czasie już zupełnie zdewastowanej.

Kaplica grobowa w Ustjanowej przetrwała wszystkie burze dziejowe i jest dziś jedynym świadectwem długoletniej bytności rodzin Pożakowskich, Szemelowskich, hr. Russockich i Dunin-Suligostowskich, tak mocno związanych z tą miejscowością.

Maciej Augustyn

(przedruk za zgodą autora z rocznika Oddziału Bieszczadzkiego Towarzystwa Opieki nad Zabytkami „Bieszczad” nr 5 z 1998 r.)

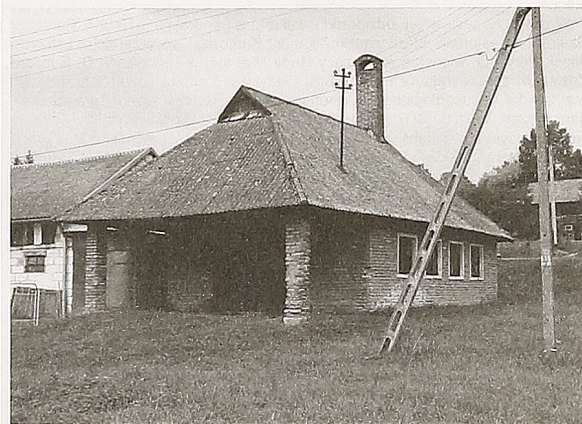

Dawna cerkiew greckokatolicka p.w. Św. Paraskiewii, obecnie kościół rzymskokatolicki p.w. Narodzenia NMP

Z czasów nieodległych

Może przetrwa?

Dziś to jeszcze żaden rarytas, ale wkrótce... Kto wie? Kuźnia w Komańczy nie jest budowlą ani piękną, ani cenną; zwykły prostokąt z cegły, kryty eternitem, poprzeczony podcieniem, oparty na dwóch murych słupach. Ale ona nie miała być piękna, miała być funkcjonalna. I ten wymóg spełniała bez zarzutu.

Kuźnia w Komańczy

Fot. wald

Kuźnia była własnością Gminnej Spółdzielni „Samopomocy Chłopskiej”. Służyła zarówno właścicielowi, bazującemu kiedyś na transporcie konnym, jak i prywatnym właścicielom zaprzęgów. Wzniesiono ją według typowego prostego projektu. Nie różni się niczym od kuźni, budowanych przez geesy w innych częściach województwa i kraju.

Budynek - jak informuje wójt Stanisław Bielawka - ma już nowego prywatnego właściciela. Ponoć zamiary zaaranżowania w niej kawiarenki upadły. Ma być zaadaptowana na cele mieszkalne. Wola posiadacza jest święta, aczkolwiek szkoda byłoby, gdyby ten (zaiste ani piękny, ani wartościowy) budynek miał ulec przebudowie, która zatarłaby jego pierwotny charakter.

Bo przecież... Spółdzielcza kuźnia to element bieszczadzkiej tożsamości, to coś, co kojarzy się z najbardziej malowniczym, wciąż dobrze się „sprzedającym” okresem dziejów tych gór: z czasami pionierów, leśników, drwali i smolarzy, tych wszystkich oryginałów, których tak udanie unieśmiertelnili w opowiadaniach Jerzy Janicki.

Więc może kuźnia przetrwa? Jako pamiątka z czasów nieodległych wprawdzie, ale definitywnie odeszłych w niebyt. I tym różniących się od współczesności, czym bieszczadnicy z lat 50., 60. albo 70. różnili się od dzisiejszych - pożałuj Boże nad autorem oraz admirałami takiego nieporozumienia leksykalnego! - zakapiorów.

(wald)

Komunikat

Informuję, że na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. nr 261, poz. 2603 ze zm.) w Urzędzie Gminy w Czarnej na tablicy ogłoszeń zostanie wywieszony do publicznej wiadomości na okres 21 dni, tj. od 13.11.2009 r. do 4.12.2009 r., wykaz nieruchomości przeznaczonych:

- do wydzierżawienia w trybie bezprzetargowym na okres 3 lat:
    - część działki nr 9/30 o pow. 0,01 ha w Czarnej Dolnej na cele inne niż rolne,
    - działka nr 290 o pow. 0,4311 ha w Czarnej Dolnej na cele rolnicze;
  - b) do najmu w trybie bezprzetargowym na czas nieokreślony:
    - lokal mieszkalny nr 9 w budynku nr 78 w Czarnej Dolnej.
- Szczegółowe informacje o nieruchomościach można uzyskać w Urzędzie Gminy w Czarnej Górnej pokój nr 5 - tel. (13) 461 9009 w. 39 (dot. pkt 1) w. 37 (dot. pkt 2).

Wójt
mgr Marcin Rogacki

SPORT

Finał Wojewódzki Indywidualnych Biegów Przełajowych

Komplet medali ustrzyckich przełajowców

W Kolbuszowej 23 października odbył się finał wojewódzki w indywidualnych biegach przełajowych. Na starcie stanęło 813 przełajowców z 25 powiatów województwa podkarpackiego, wyłonionych w drodze eliminacji powiatowych.

W biegu chłopców na 1000 m R. Szymbara wywalczył srebro

Fot. www.szs.res.pl

Zawody rozgrywane były w pięciu kategoriach wiekowych: kl. III-IV SP, kl. V-VI SP, kl. I gimnazja, kl. II-III gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne.

Wśród finalistów znalazła się kilkudziesięcioosobowa reprezentacja powiatu bieszczadzkiego. Najlicniejszą grupę stanowili w niej uczniowie ZSP 2 - Narciarskiej Szkoły Sportowej w Ustrzykach D. Ponadto powiat bieszczadzki reprezentowali uczniowie SP w Ustianowej Górnej, SP w Ropience, Gimnazjum w Wojtkówce, Gimnazjum w Czamej, Ze-

spolu Szkół Publicznych Nr 1 w Ustrzykach D. i Zespołu Szkół Licealnych w Ustrzykach D. Ekipa ta wywalczyła trzy medale: złoty, srebrny i brązowy - oraz kilka wysokich lokat.

W kolbuszowskim finale wystartowali także reprezentanci powiatu leskiego z SP w Hoczwi, SP w Solinie, SP w Olszanie, SP w Myczkowie, SP w Uhercach Mineralnych, Gimnazjum w Bóbrce, Gimnazjum w Olszanie, Gimnazjum w Uhercach Mineralnych oraz Liceum Ogólnokształcącego w Lesku.

W najmłodszej kategorii wiekowej chłopców w biegu na 500 m najlepszy z reprezentantów powiatu bieszczadzkiego Karol Chwostyk z Ustianowej G. zajął trzydzieste ósme miejsce. Z powiatu leskiego najlepiej pobięł Konrad Samuś (SP Uherce Mineralne), który zajął sześćdziesiątą drugą lokatę.

W tej samej kategorii wiekowej dziewcząt, które też pokonywały 500 m, Anna Ziembikiewicz (NSS) przybiegła na dwudziestym drugim miejscu, a trzydziestą pierwszą była Maria Dziadosz (SP Ropienka). Najszybsza z powiatu leskiego była Emilia Szpojnarowicz (SP Solina), która ukończyła bieg na czterdziestej dziewiątej pozycji.

W gronie chłopców z kl. V-VI SP na 1000 m bardzo dobrze spał się uczeń NSS Rafał Szymbara. W stawce 87 zawodników wywalczył srebrny medal. Warto odnotować, iż jest to już drugi medal Rafała po złotym w skoku w dal na Indywidualnych Mistrzostwach SZS w Lekkoatletyce. Paweł Podstawski (SP Hoczew), który zajął trzydzieste ósme miejsce, był najszybszy z przełajowców z powiatu leskiego.

Wśród dziewcząt z kl. V-VI, które ścigały się również na 1000 m, bardzo dobrze pobięł Aneta Matuszewska (SP Myczków), która zajęła szóstą lokatę. Jest to najwyższe miejsce zdobyte w tych zawodach przez przełajowców z powiatu leskiego. Spośród biegaczek z powiatu bieszczadzkiego najlepiej spała się Edyta Bielec (SP Ustianowa G.), która przybiegła czternastą. Na szesn-

stym miejscu uplasowała się Martyna Lachowska (NSS), a na dwudziestym piątym - Joanna Bielec (SP Ustianowa G.).

Po uczennicach ze szkół podstawowych do rywalizacji przystąpiły gimnazjalistki z kl. I na 1000 m. Anna Cierpisz (Gimnazjum Czarna) przybiegła na pię-

niastym miejscu. Dziewiąte miejsce w tym współzawodnictwie zajął Patryk Lachowski, zaś jedenaste - Mateusz Nieśpiał (obaj NSS). Najlepszy z reprezentantów powiatu leskiego Seweryn Gajda (Gimnazjum Olszanica) był sześćdziesiąty ósmy.

Najwięcej radości ekipie z powiatu

Bieg licealistek przyniósł złoto N. Waclawskiej i brąz M. Orłowskiej

Fot. www.szs.res.pl

dziesiątym siódmym miejscu, zajmując najwyższe miejsce z zawodniczek powiatu bieszczadzkiego. O sześć miejsc wyżej uplasowała się najlepsza reprezentantka powiatu leskiego - Aleksandra Czyrkiewicz (G. Bóbrka).

Gimnazjalistki z kl. I ścigały się na 1200 m. Dziewiętnaste miejsce zajął Daniel Chmielowski (NSS), a dwudzieste czwarte - Mateusz Ogrodzki (Gimnazjum Czarna). Na dwudziestej dziewiątej pozycji ukończył bieg Eryk Kuc (Gimnazjum Olszanica).

Gimnazjalistki z kl. II i III biegi na 1000 m. Małgorzata Szczyrba z NSS przybiegła na siedemnastej pozycji. Dwudziesta ósma była Paulina Dzień, trzydziesta czwarta - Magdalena Bieniasz (obie Gimnazjum Wojtkówka).

Chłopcy w tej kategorii mieli do poko-

bieszczadzkiego sprawili biegaczki z ustrzyckiego Zespołu Szkół Licealnych, które wywalczyły w biegu na 1200 m dwa medale. Natalia Waclawska po bardzo zaciętej walce z aktualną wicemistrzynią Polski junierek na 400 i 800 m Joanną Józwiak ze Stalowej Woli wywalczyła złoty medal. Brązowy medal zdobyła młodsza koleżanka szkolna i klubowa Natalia Marta Orłowska. Z leskich licealistek najszybsza była Katarzyna Węgrzyn, która zajęła trzydziestą szóstą lokatę.

Najlepszy z licealistów ustrzyckich Patryk Armaciński sklasyfikowany został na trzydziestym dziewiątym miejscu. Radosław Janków, najszybszy z leskich licealistów, był siedemdziesiąty szósty.

Bogdan Kwaśnik

Powiatowa Licealiada w Szachach

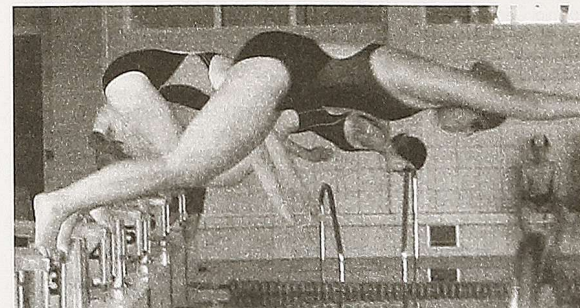
Górną szachiści-licealiści

Międzynarodowe Mistrzostwa Ustrzyk Dolnych w Pływaniu

„Delfin” zaprasza

W Międzyszkolnej Krytej Pływalni „Delfin” w Ustrzykach D. 27 listopada przeprowadzone zostaną Międzynarodowe Mistrzostwa Ustrzyk Dolnych w Pływaniu.

Mistrzostwa rozegrane zostaną w następujących kategoriach wiekowych: r. ur. 2000 i młodszy; 1998-1999; 1996-1997; 1992-1991; 1995-1993; 1990-1979. W zawodach uczestniczyć mogą wszyscy chętni bez względu na formę uprawiania tej dyscypliny sportu.

Zawody obejmują trzy style pływackie: dowolny, klasyczny i grzbietowy. Każdy zawodnik ma prawo startu w dwóch z nich.

Zawody rozegrane zostaną 27 listopada w MKP „Delfin”. Rozpoczęcie o godz. 9.45.

Zgłoszenia zawodników do zawodów dokonują zainteresowane UKS-y, kluby, szkoły w godz. 8.00-16.00 na adres: Międzyszkolna Kryta Pływalnia „Delfin”, ul.

Najlepsi szachiści i szachistki ze szkół średnich powiatu bieszczadzkiego zmierzili się 27 października w Bieszczadzkiem Zespole Szkół Zawodowych w Ustrzykach Dolnych.

Mecz pomiędzy szachowymi reprezentacjami Bieszczadzkiego Zespołu Szkół Zawodowych i Zespołu Szkół Licealnych zakończył się wygraną licealistów 3:1.

Na to zwycięstwo zapracowali: Adam Pejski, Michał Holly i Julia Dworżańska, którzy wygrali swoje pojedynki indywidualne. Honorowy punkt dla BZSZ zdobyła Sylwia Pawlak.

Prawo startu w zawodach rejonowych mają mistrzowie i wicemistrzowie powiatów. Toteż mogą w nich wziąć udział szachowe reprezentacje obu ustrzyckich szkół ponadgimnazjalnych.

h. t.

Gombrowicza 49 (tel.: 013- 461-31-86, faks: 013-461-45-51, e-mail: delphin@ustrzyki-dolne.pl lub sport@ustrzyki-dolne.pl) do 26 listopada do godz. 16.00.

Opłata startowa: urodzeni w 1991 r. i młodszy - 4,50 zł; urodzeni w 1990 i starsi - 6,50 zł.

Zawody zostaną rozegrane w klasyfikacji indywidualnej i drużynowej. We wszystkich kategoriach wiekowych trzech pierwszych zawodników otrzyma medale, dyplomy i - w miarę możliwości - nagrody rzeczowe. W klasyfikacji drużynowej puchary i dyplomy otrzymają zdobywcy trzech pierwszych miejsc.

Regulamin zawodów na stronie: www.ustrzyki-dolne.pl.

norway grants

Wsparcie udzielone przez Norwegię poprzez dofinansowanie ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego Supported by a grant from Norway through the Norwegian Financial Mechanism

Finał Wojewódzki Indywidualnych Biegów Przełajowych Igrzyska Młodzieży Szkolnej

Dziewczeta kl. III-IV - 500 m: 22. Anna Ziembikiewicz (NSS Ustrzyki D.); 31. Maria Dziadosz (SP Ropienka); 46. Zuzanna Wójtowicz (NSS Ustrzyki D.); 49. Emilia Szpojnarowicz (SP Solina); 54. Karolina Rychlińska (SP Olszanica); 65. Joanna Przybycień (NSS Ustrzyki D.); 70. Katarzyna Lorenowicz (SP Uherce Mineralne); 75. Milena Czech (SP Hoczew). Sklasyfikowano 85 biegaczek.

Chłopcy kl. III-IV - 500 m: 38. Karol Chwostyk (SP Ustianowa); 62. Konrad Samuś (SP Uherce Mineralne); 77. Kacper Fundanicz (SP Ustianowa); 85. Łukasz Królikowski (NSS Ustrzyki D.); 88. Dawid Kaim (SP Hoczew); 94. Maciej Buśko (NSS Ustrzyki D.). Sklasyfikowano 95 biegaczy.

Dziewczeta kl. V-VI - 1000 m: 6. Aneta Matuszewska (SP Myczków); 14. Edyta Bielec (SP Ustianowa); 16. Martyna Lachowska (NSS Ustrzyki D.); 25. Joanna Bielec (SP Ustianowa); 66. Magdalena Tokarczyk (SP Olszanica); 70. Katarzyna Wąchała (SP Hoczew). Sklasyfikowano 70 biegaczek. Chłopcy kl. V-VI - 1000 m: 2. Rafał Szymbara (NSS Ustrzyki D.); 38. Paweł Podstawski (SP Hoczew); 49. Maciej Regiel (NSS Ustrzyki D.); 64. Karol Chowański (SP Olszanica); 77. Hubert Zaniewicz (SP Uherce Mineralne); 83. Karol Fundanicz (SP Ustianowa). Sklasyfikowano 87 biegaczy.

Gimnazjada

Dziewczeta kl. I - 1000 m: 51. Aleksandra Czyrkiewicz (G. Bóbrka); 57. Iwona Cierpisz (G. Czarna); 69. Agnieszka Sowula (G. Czarna); 70. Joanna Majer (NSS Ustrzyki D.); 72. Dominika Kijowska (G. Wojtkówka). Sklasyfikowano 76 biegaczek.

Chłopcy - kl. I - 1200 m: 19. Daniel Chmielowski (NSS Ustrzyki D.); 24. Mateusz Ogrodzki (G. Czarna); 29. Eryk Kuc (G. Olszanica); 41. Marek Mazgaj (G. Uherce Mineralne); 48. Iwan Połoszynowicz (NSS Ustrzyki D.); 71. Mariusz Macyszyn (G. Wojtkówka). Sklasyfikowano 88 biegaczy.

Dziewczeta kl. II-III - 1000 m: 17. Małgorzata Szczyrba (NSS Ustrzyki D.); 28. Paulina Dzień (G. Wojtkówka); 34. Magdalena Bieniasz (G. Wojtkówka); 62. Katarzyna Starakiewicz (NSS Ustrzyki D.); 71. Patrycja Śliwiak (G. 1 Ustrzyki D.); 76. Dominika Florek (G. 1 Ustrzyki D.). Sklasyfikowano 79 biegaczek.

Chłopcy kl. II-III - 1500 m: 9. Patryk Lachowski (NSS Ustrzyki D.); 11. Mateusz Nieśpiał (NSS Ustrzyki D.); 61. Mateusz Markowski (NSS Ustrzyki D.); 68. Seweryn Gajda (G. Olszanica); 73. Szymon Sopol (G. Czarna). Sklasyfikowano 78 zawodników.

Licealiada

Dziewczeta - 1200 m: 1. Natalia Waclawska Natalia (ZSL Ustrzyki D.); 2. Joanna Józwiak (ZSP 1 Stalowa Wola); 3. Marta Orłowska (ZSL Ustrzyki D.); 36. Katarzyna Węgrzyn (LO Lesko); 62. Martyna Gnap (LO Lesko). Sklasyfikowano 74 biegaczki.

Chłopcy - 1500 m: 39. Patryk Armaciński (ZSL Ustrzyki D.); 62. Paweł Sykała (ZSL Ustrzyki D.); 76. Radosław Janków (LO Lesko). Sklasyfikowano 81 biegaczy.

SPORT

Powiatowa Licealiada w Piłce Ręcznej

BZSZ - ZSL 1:1

W hali sportowej Bieszczadzkiego Zespołu Szkół Zawodowych w Ustrzykach Dolnych 29 października o prymat w powiecie zmagali się piłkarze ręczni i piłkarki ręczne ze szkół ponadgimnazjalnych.

Gospodynie turnieju zmierzyły się ze swoimi koleżankami z ustrzyckiego Zespołu Szkół Licealnych. W drużynie BZSZ, prowadzonej przez Barbarę Marszałek, zagrały: Aneta Płocica, Dominika Pszonak, Marta Zaława, Patrycja Tarnawska, Dorota Stańko, Katarzyna Hałata, Andżelika Jucos i Anna Brach.

Ich rywalkami były podopieczne Aliny Piorunik: Joanna Gawron, Aleksandra Lubaczewska, Maria Myslińska, Marta Szukalska, Natalia Mordarska, Anna Madej, Aneta Daszkiewicz, Jagoda Bargiel, Ewelina Kazienko, Ewelina Jaremczuk i Klaudia Kosmecka.

Mecz zakończył się wyraznym zwycięstwem - 4:17 - licealistek, które będą bronić barw powiatu bieszczadzkiego w rozgrywkach rejonowych.

Mniej gościnni okazali się gospodarze zawodowscy piątkownicy BZSZ, którzy pokonali drużynę licealistów 30:20 i awansowali do rozgrywek rejonowych.

W zwycięskim zespole, przygotowanym przez

W meczu dziewcząt górą były licealistki

Fot. UM UD

Pawła Sykałę, grali: Artur Gąsiorowski, Norbert Pałycia, Łukasz Terefenko, Przemysław Wojtasik, Rafał Różański, Kamil Luty, Damian Przybyła, Mateusz Helmecki, Grzegorz Toporowski, Gracjan Szuba i Patryk Jabłonowski.

Ekipę licealistów, której trenerem jest Andrzej Steciuk, stanowili: Michał Regiel, Michał Nowak, Miłosz Kolbuch, Marcin Kalinowski, Jacek Szczesny, Kamil Szymid, Damian Wronowski, Patryk Rocznik, Kamil Federowicz, Piotr Jańczak, Filip Fundanicz, Karol Ferenc i Aleksander Kubacki.

a. z.

Powiatowa Licealiada w Tenisie Stołowym

Wszyscy grają dalej

Przy stołach tenisowych lepsi okazali się zawodnicy i zawodniczki BZSZ

Fot. UM UD

Miłośnicy i miłośniczki tenisa stołowego z ustrzyckich szkół średnich walczyli o tytuły drużynowych mistrzów i mistrzyni powiatu bieszczadzkiego. Zawody odbyły się 27 października w hali sportowej Bieszczadzkiego Zespołu Szkół Zawodowych w Ustrzykach D.

Mecz pomiędzy drużynami dziewcząt zakończył się zwycięstwem tenisistek z BZSZ 3:1. W zwycięskim zespole zagrały Katarzyna Hałata i Bogusława Hałata. Ich wyższość musiały uznać licealistki Marietta Sokalska i Marta Orłowska.

W ślady swoich koleżanek poszli pingpongści z BZSZ i pokonali swoich kolegów z ustrzyckiego liceum 3:0. Drużynę BZSZ tworzyli Norbert Pałycia i Grzegorz Toporowski. Ich rywalkami byli Marcin Kalinowski, Kamil Mazur i Dariusz Białkowski z Zespołu Szkół Licealnych w Ustrzykach D.

Wszystkie drużyny mają prawo gry w zawodach rejonowych, w których zmierzą się mistrzowie i wicemistrzowie powiatów.

h. t.

OGŁOSZENIE SĄDU

Wyciąg z wyroku Sądu Rejonowego w Lesku Zamiejskiego Wydziału VI Grodzkiego z s. w Ustrzykach Dolnych z 30.06.2009 r. sygn. akt VI K 11/09 oraz wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie z 9.10.2009 r. (sygn. akt II Ka 224/09).

Sąd Rejonowy w Lesku Zamiejski Wydział Grodzki z s. w Ustrzykach D. wyrokiem z 30.06.2009 r. oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Krośnie z 9.10.2009 r. skazał: Grzegorza Boho s. Edwarda i Krystyny ur. 28.11.1988 r. w Ustrzykach D. (...) na karę łączną 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności oraz zobowiązał go do częściowego naprawienia szkody poprzez zapłatę solidarnie wraz z innymi oskarżonymi na rzecz pokrzywdzonego kwoty 3000,00 zł i orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości poprzez publikację w dwutygodniku „Gazeta Bieszczadzka” za to, że:

1) 21 września 2008 r. w Dźwiniaczu Dolnym (pow. bieszczadzki) wspólnie z Leszkiem Sobieckim, Barto-

miejem Sobieckim i Adamem Boho wtargnął do domu należącego do pokrzywdzonego i pomimo kilkakrotnego żądania opuszczenia lokalu nie opuszczał go, tj. za przestępstwo z art. 193 kk;

2) 21 września 2008 r. w domu pokrzywdzonego wspólnie z wyż. wym. oskarżonymi dokonał pobicia pokrzywdzonych w ten sposób, że bili pięściami i kopali pokrzywdzonych po całym ciele, narażając ich tym samym na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienie skutku określonego w art. 156 § 1 kk lub art. 157 § kk, w wyniku czego jeden z pokrzywdzonych doznał ogólnych stłuczeń ciała, a szczególnie głowy, zaś drugi z pokrzywdzonych doznał stłuczenia klatki piersiowej, stłuczenia głowy i złamania kości nosa, które to obrażenia spowodowały rozstrój jego zdrowia i naruszenie sprawności narządu oddychania na okres powyżej dni siedmiu, tj. za przestępstwo z art. 158 § 1 kk. Wyrok uprawomocnił się od 9.10.2009 r.

OGŁOSZENIE SĄDU

Wyciąg z wyroku Sądu Rejonowego w Lesku Zamiejskiego Wydziału VI Grodzkiego z s. w Ustrzykach Dolnych z 30.06.2009 r. (sygn. akt VI K 11/09), Sąd Rejonowy w Lesku Zamiejski Wydział Grodzki z s. w Ustrzykach Dolnych wyrokiem z 30.06.2009 r. skazał:

Leszka Sobieckiego s. Mieczysława i Janiny ur. 21.04.1956 r. w Ustrzykach D. (...) na karę łączną 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności oraz zobowiązał go do częściowego naprawienia szkody poprzez zapłatę solidarnie wraz z innymi oskarżonymi na rzecz pokrzywdzonego kwoty 3000,00 zł i orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości poprzez publikację w dwutygodniku „Gazeta Bieszczadzka” za to, że:

1) 21 września 2008 r. w Dźwiniaczu Dolnym (pow. bieszczadzki) wspólnie z Bartłojem Sobieckim, Grzegorzem Boho i Adamem Boho wtargnął do domu należącego do pokrzywdzonego i pomimo kilkakrotnego żądania opuszczenia lokalu nie opuszczał go, tj. za przestępstwo z art. 193 kk;

2) 21 września 2008 r. w domu pokrzywdzonego wspólnie z wyż. wym. oskarżonymi dokonał pobicia pokrzywdzonych w ten sposób, że bili pięściami i kopali pokrzywdzonych po całym ciele, narażając ich tym samym na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienie skutku określonego w art. 156 § 1 kk lub art. 157 § kk, w wyniku czego jeden z pokrzywdzonych doznał ogólnych stłuczeń ciała, a szczególnie głowy, zaś drugi z pokrzywdzonych doznał stłuczenia klatki piersiowej, stłuczenia głowy i złamania kości nosa, które to obrażenia spowodowały rozstrój jego zdrowia i naruszenie sprawności narządu oddychania na okres powyżej dni siedmiu, tj. za przestępstwo z art. 158 § 1 kk.

Wyrok uprawomocnił się od 8.07.2009 r.

OGŁOSZENIE SĄDU

Wyciąg z wyroku Sądu Rejonowego w Lesku Zamiejskiego Wydziału VI Grodzkiego z s. w Ustrzykach Dolnych z 30.06.2009 r. sygn. akt VI K 11/09 oraz wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie z 9.10.2009 r. (sygn. akt II Ka 224/09).

Sąd Rejonowy w Lesku Zamiejski Wydział Grodzki z s. w Ustrzykach D. wyrokiem z 30.06.2009 r. oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Krośnie z 9.10.2009 r. skazał:

Adama Boho s. Edwarda i Krystyny ur. 17.12.1985 r. w Ustrzykach D. (...) na karę łączną 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności oraz zobowiązał go do częściowego naprawienia szkody poprzez zapłatę solidarnie wraz z innymi oskarżonymi na rzecz pokrzywdzonego kwoty 3000,00 zł i orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości poprzez publikację w dwutygodniku „Gazeta Bieszczadzka” za to, że:

1) 21 września 2008 r. w Dźwiniaczu Dolnym (pow. bieszczadzki) wspólnie z Leszkiem Sobieckim, Bartłojem Sobieckim i Grzegorzem Boho wtargnął do domu należącego do pokrzywdzonego i pomimo kilkakrotnego żądania opuszczenia lokalu nie opuszczał go, tj. za przestępstwo z art. 193 kk;

2) 21 września 2008 r. w domu pokrzywdzonego wspólnie z wyż. wym. oskarżonymi dokonał pobicia pokrzywdzonych w ten sposób, że bili pięściami i kopali pokrzywdzonych po całym ciele, narażając ich tym samym na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienie skutku określonego w art. 156 § 1 kk lub art. 157 § kk, w wyniku czego jeden z pokrzywdzonych doznał ogólnych stłuczeń ciała, a szczególnie głowy, zaś drugi z pokrzywdzonych doznał stłuczenia klatki piersiowej, stłuczenia głowy i złamania kości nosa, które to obrażenia spowodowały rozstrój jego zdrowia i naruszenie sprawności narządu oddychania na okres powyżej dni siedmiu, tj. za przestępstwo z art. 158 § 1 kk.

Wyrok uprawomocnił się od 9.10.2009 r.

OGŁOSZENIE SĄDU

Wyciąg z wyroku Sądu Rejonowego w Lesku Zamiejskiego Wydziału VI Grodzkiego z s. w Ustrzykach Dolnych z 30.06.2009 r. sygn. akt VI K 11/09 oraz wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie z 9.10.2009 r. sygn. akt II Ka 224/09

Sąd Rejonowy w Lesku Zamiejski Wydział Grodzki z s. w Ustrzykach D. wyrokiem z 30 czerwca 2009 r. oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Krośnie z 9.10.2009 r. skazał:

Bartłoję Sobieckiego s. Leszka i Elżbiety ur. 8.03.1986 r. w Ustrzykach D. (...) na karę łączną 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności. Wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres próby 4 lat, oddał skaza- nemu pod dozór kuratora sądowego w okresie próby, wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 10 zł oraz zobowiązał go do częściowego naprawienia szkody poprzez zapłatę solidarnie wraz z innymi oskarżonymi na rzecz pokrzywdzonego kwoty 3000,00 zł i orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości poprzez publikację w dwutygodniku „Gazeta Bieszczadzka” za to, że:

1) 21 września 2008 r. w Dźwiniaczu Dolnym (pow. bieszczadzki) wspólnie z Leszkiem Sobieckim, Grzegorzem Boho i Adamem Boho wtargnął do domu należącego do pokrzywdzonego i pomimo kilkakrotnego żądania opuszczenia lokalu nie opuszczał go, tj. za przestępstwo z art. 193 kk;

2) 21 września 2008 r. w domu pokrzywdzonego wspólnie z wyż. wym. oskarżonymi dokonał pobicia pokrzywdzonych w ten sposób, że bili pięściami i kopali pokrzywdzonych po całym ciele, narażając ich tym samym na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienie skutku określonego w art. 156 § 1 kk lub art. 157 § kk, w wyniku czego jeden z pokrzywdzonych doznał ogólnych stłuczeń ciała, a szczególnie głowy, zaś drugi z pokrzywdzonych doznał stłuczenia klatki piersiowej, stłuczenia głowy i złamania kości nosa, które to obrażenia spowodowały rozstrój jego zdrowia i naruszenie sprawności narządu oddychania na okres powyżej dni siedmiu, tj. za przestępstwo z art. 158 § 1 kk.

Wyrok uprawomocnił się od 9.10.2009 r.

OGŁOSZENIA DROBNE OGŁOSZENIA DROBNE OGŁOSZENIA DROBNE

Pilnie sprzedam mieszkanie własnościowe o pow. 55 m² (3 pokoje, kuchnia z aneksem jadalnym, III piętro) w Ustrzykach D. przy ul. Dworcowej. Cena do uzgodnienia. Tel. 502 438 434.

ni. Tel. 601 874 611 lub 693 618 518.

Pilnie sprzedam mieszkanie o pow. 75 m² (4 pokoje, I piętro, loggia) w Ustrzykach D. przy ul. PCK. Tel. 601 060 195.

Sprzedam działkę budowlaną o pow. 16 arów lub większe w Ustrzykach D. przy ul. Nadgórnej z wydaną decyzją o warunkach zabudowy. Tel. 880 890 782

Usługi transportowe do 1,5 t busem. Cała Polska. Wystawiamy rachunki. Tel. 880 244 795.

Do wynajęcia piwnica o pow. 140 m² lub 280 m² w rynku Ustrzyk D., wejście od głównego deptaku. Tel. 507 069 309.

1) Przewóz osób busem i autobusem z wygodami, faktura VAT. 2) Wideofil- mowanie, montaż, przegrywanie NTSC, PAL, kasety video na DVD, (www.marobus.pl). Tel. 604 881 208 lub 013 461 2585.

GARAŻE BLASZANE.
Transport i montaż gratis!
Tel. 018 332 1681, 012 271 1287,
0 509 038 426, 0 512 245 075.

Wynajmiemy dom z minimum 4 pomieszczeniami mieszkalnymi na bazę mieszkaniową dla naukowców z Instytutu Ochrony Przyrody PAN. Czas wynajmu: styczeń 2010 - marzec 2012. Rejon: Cisna, Wetlina, Stuposiany, Lutowska, Baligród, Komańcza. Konieczny zasięg komórkowy. Cena do negocjacji. Tel. 512 201 499.

NIERUCHOMOŚCI
"KWAŚNIAK"
www.kwasniak.net
OKAZJA!

Domki całoroczne, sprzedaż całorocznych i letniskowych w Bieszczadach i okolicach Brzozowa.
ZAPRASZAMY.

ŚWIAT MEBLI

Sanok-Dąbrówka

II Armii Wojska Polskiego 40, tel. (13) 46-406-91

STANLEY

STUDIO MEBLI
KUCHENNYCH

SZAFY - GARDEROBY

• Duży wybór mebli systemowych
• Bogate wzornictwo mebli tapicerowanych

TRANSPORT GRATIS!!!

VIDOK®
OKNA I DRZWI
PVC-DREWNO-AL
Okna
 energooszczędne
 z super-ciepłą szybą.
*Przy zakupie okien
 miły upominek*
 Sprawdź koniecznie
 naszą ofertę promocyjną!

Salony firmowe producenta:
SANOK, ul. Jagiellońska 16, tel./fax /013/ 464
 03 38; **USTRZYKI DOLNE**, ul. 29 Listopada 2, tel.
 /013/ 461 4674 www.vidok.com

BLACHPROFIL 2
blachy
pokrycia dachowe
okna pcv
FHPU SILLS
 ul. Fabryczna 27
 Ustrzyki Dolne
 tel. 013 461 2379; 695 634 656

F.P.H.U.
„SZWAGIER MEBLE”
 poleca meble
 na zamówienie klienta,
 pomiary
 i doradztwo gratis,
 ceny konkurencyjne
 Zapraszamy:
 Nowosielce 313
 tel./fax: 013 467 2328
 tel. 0602 465 102

ROLETY {WOLNOWISZĄCE
 W ZABUDOWIE
ŻALUZJE {PIONOWE
 POZIOME
SIATKI PRZECIWI KOMAROM
SPRZEDAŻ {CZĘŚCI
 NAPRAWY
 Telefon 013 464 19 12
 0 600 29 72 10
PRODUCENT
KARO
Sanok
 ul. Jagiellońska 48

Zapraszamy na
 Międzynarodowy Turniej
 w Szachach Aktywnych P-30
 z okazji 91 rocznicy odzyskania
 przez Polskę niepodległości
 Termin: 14-15 listopada 2009 r.
 Miejsce: sala konferencyjna
 Urzędu Miejskiego
 w Ustrzykach D.
 ul. Kopernika 1
 Więcej informacji:
www.ustrzyki-dolne.pl

Actamów
 Hotel - Restauracja
zaprasza
na Szalony Bal
Andrzejkowy
28 listopada
 zapisy:
 tel. +48 13 461 65 00
 fax 13 461 65 02
 +48 605 230 342, 501 325 510

**„Miłość na wybiegu”
 w „Orle”**

„Miłość na wybiegu” to komedia romantyczna rozgrywająca się w świecie mody. Główna bohaterka to 20-letnia Julia, która przenosi się do Warszawy i odnosi sukces jako modelka. Julka mieszka w małej nadbałtyckiej miejscowości i nienawidzi codzienne obowiązki, która polegają głównie na smażeniu ryb dla wczasowiczów. Marzy o studiach artystycznych w wielkim mieście. Niestety, zawód miłośny sprawia, że oblewa egzamin, ale przyrzeka sobie, że nie wróci w rodzinne strony, tylko spróbuje jakoś sobie poradzić w Warszawie. Po przenosinach do stolicy - trochę przez przypadek - odnosi sukces jako modelka. Teraz chciałaby, by kariera szła po jej myśli. Marzy o sesjach zdjęciowych, wyjazdach do Paryżu, Londynu i Rzymu, o sławie i blichtrze. Los płata jej jednak figla, gdy poznaje przystojnego fotografa Kacpra. Mężczyzna zbyt dobrze poznał ten świat i chce z nim zerwać. Czy jako para dojdą do porozumienia?
 - Magiczne Drzewo - (fantasy; pol.; b. o.) - 13, 15 i 17.11. godz. 18.00
 - Miłość na wybiegu - (kom. rom.; pol.; od 12 l.) - 20 i 22.11. godz. 19.00
 Bilety 13 zł
 Kasa czynna 30 min. przed seansem
 Kino „Orzeł” - Ustrzyki D. ul. 29 Listopada 31; tel.013-461-1322
www.udk.ustrzyki-dolne.pl; mail:udk@poczta.wp.pl

DRAFT
 PROJEKTY BUDOWLANE
 OPRACOWUJEMY:
 PROJEKTY BUDYNKÓW NOWYCH
 PRZEBUDOWY BUDYNKÓW ISTNIEJĄCYCH
 INSTALACJE WEWNĘTRZNE
 INWENTARYZACJE, EKSPERTYZY
!!! ŚWIADCTWA ENERGETYCZNE BUDYNKÓW !!!
 SPORZĄDZAMY ŚWIADCTWA ENERGETYCZNE OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
 ZGODNIE Z OBOWIĄZUJĄCĄ USTAWĄ.
 tel. 503 110 534; 500 348 155 e-mail: biuro@draft.com.pl

KAPITAŁ LUDZKI
 CZŁOWIEK-KAŁEŻA-INWESTYCJA
 EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt „Popatrz w przyszłość- zainwestuj w siebie”

Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet VIII Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie, Poddziałanie 8.1.1 Wzplanianie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw. Bieszczadzka Agencja Rozwoju Regionalnego Sp. z o. o. zaprasza osoby, które ukończyły 18 rok życia, chcą podnieść lub zmienić swoje kwalifikacje zawodowe do wzięcia udziału w projekcie „Popatrz w przyszłość – zainwestuj w siebie”

W ramach projektu oferowane są następujące **BEZPŁATNE** szkolenia podnoszące kwalifikacje:

- Lakiernik samochodowy**
- Pracownik Administracyjno-biurowy** (zgłoszenia przyjmowane do 15.12.2009 r.)
- Barman, kelner** (zgłoszenia przyjmowane do 15.01.2010 r.)
- Kierowca wózków jezdniowych** (zgłoszenia przyjmowane do 15.03.2010 r.)

Projekt skierowany jest do:
 osoby zamieszkałe na terenie powiatów: bieszczadzkiego, leskiego lub sanockiego
 osoby, pracujące, zatrudnione na podstawie umowy o pracę, lub umowy cywilnoprawnej

Informacje o rekrutacji na stronie www.barr-ustrzyki.pl oraz w Biurze Projektu

UDZIAŁ W PROJEKcie JEST BEZPŁATNY

BIURO PROJEKTU
 Bieszczadzka Agencja Rozwoju Regionalnego Sp. z o.o.
 ul. Parkowa 17, 38700 Ustrzyki Dolne
 tel. (013) 461 2308, fax (013) 461 2147
www.bieszczadzka.agencja-rozwoju-regionalnego.pl
 pon., wt., pt. 8:00 - 16:00 / wt., czw. 8:00 - 17:30

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

POWIAT BIESZCZADZKI
 Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Bezpłatna wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego
 przy Szpitalu w Ustrzykach Dolnych
 czynna codziennie od 7:00 - 15:00 tel. 461 28 61

Projekt pn. „Rehabilitacja społeczna – wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego szansą ograniczania skutków niepełnosprawności w Powiecie Bieszczadzkim” jest współfinansowany i realizowany jest przez Powiat Bieszczadzki w ramach „Programu Ograniczania Skutków Niepełnosprawności” monitorowanego i finansowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
 projekt F.H.U. „Alfa” s.c. Ustrzyki D.

FIRMA PRODUKCYJNO HANDLOWO USŁUGOWA
 Posada Główna ul. Nadbrzeżna 118
 38-481 Rymanów Zdrój

tel. (013) 43-56-652, (013) 43-56-120
 kom. 0605-674-888, 0601-224-380

BRAMY GARAŻOWE
 ■ SEGMENTOWE
 ■ UCHYLNE
BRAMY WJAZDOWE
BRAMY PRZEMYSŁOWE
KOTŁY C.O.
OGRODZENIA
BALUSTRADY PAWILONY HANDLOWE
GARAŻE BLASZAKI

ceny konkurencyjne!

EKONOMICZNIE ESTETYCZNIE EKOLOGICZNIE

**Redukcja zanieczyszczeń powietrza -
termomodernizacja budynków użyteczności
publicznej w gminie Ustrzyki Dolne**

**Co to jest Mechanizm Finansowy EOG
i Norweski Mechanizm Finansowy?**

Konsekwencją członkostwa Polski w Unii Europejskiej było przystąpienie do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Na mocy „Umowy o rozszerzeniu EOG” z 14 października 2003 r. ustanowiono pomoc finansową krajów Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), tworzących EOG - a tym samym korzystających z możliwości, jakie oferuje rynek wewnętrzny UE - dla najmniej zamożnych państw UE, w tym także Polski.

W październiku 2004 r. polski rząd podpisał dwie umowy, które umożliwiają korzystanie z dodatkowych - obok funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE - źródeł bezzwrotnej pomocy zagranicznej: Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Darczyńcami są trzy kraje EFTA: Norwegia, Islandia i Liechtenstein.

Pomoc jest udzielana w ramach dwóch instrumentów finansowych: Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego EOG. Łączna kwota dla Polski w latach 2004-2009 na realizację przedsięwzięć z Mechanizmów Finansowych wynosi 559 mln euro. Kwota ta po pomniejszeniu o koszty zarządzania, które ponoszą instytucje państw-darczyńców (Biuro Mechanizmów Finansowych, Komitet Mechanizmu Finansowego oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych Norwegii), wynosi 533,51 mln euro.

Oba mechanizmy zostały objęte jednolitymi zasadami i procedurami oraz podlegają jednemu systemowi zarządzania i wdrażania w Polsce. Obecnie funkcję koordynacyjną w tym względzie - jako Krajowy Punkt Kontaktowy - pełni Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Wdrażanie Mechanizmów Finansowych w Polsce odbywa się na podstawie programu operacyjnego, przy uwzględnieniu wytycznych przygotowanych przez państwa-darczyńców.

Cele pomocy

Głównym celem utworzonego przez darczyńców Mechanizmów Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego jest realizacja przedsięwzięć prorozwojowych, przyczyniających się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG, a także służących zacieśnieniu współpracy pomiędzy Polską a państwami-darczyńcami.

Projekty powinny być zgodne z priorytetami polityki społeczno-gospodarczej kraju i celami Unii Europejskiej. Podejmowane działania powinny po-

nadto obejmować różne aspekty, które podnoszą jakość projektów, a tym samym zwiększają wpływ na osiągnięcie spójności społeczno-gospodarczej. Do głównych aspektów zalicza się:

- zrównoważony rozwój, integracyjny wymiar środowiskowy, ekonomiczny i społeczny, równość szans kobiet i mężczyzn;
- dobre zarządzanie, które określa udział szerokiej grupy partnerów w procesie podejmowania decyzji, podejmowanie decyzji zgodnie z prawem oraz przejrzystymi zasadami;
- współpracę wielostronną.

Zakres pomocy

Środki finansowe, przyznane Polsce w ramach Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego, wykorzystuje się na projekty w określonych obszarach priorytetowych.

Pieniądże z Mechanizmu Finansowego EOG są dostępne na realizację projektów w 6 obszarach:

- ochrona środowiska przez m.in. redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii;
- promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami;
- ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast;
- rozwój zasobów ludzkich poprzez m.in. promowanie wykształcenia i szkoleń, wzmacnianie w samorządzie i jego instytucjach potencjału z zakresu administracji lub służby publicznej, a także wzmacnianie wspierających

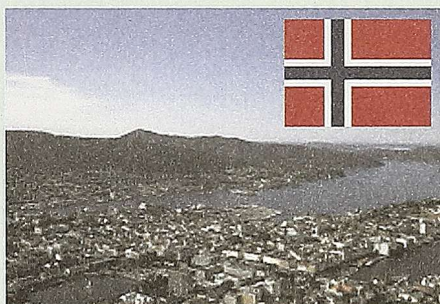
go procesów demokratycznych;

- opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem;
- badania naukowe.
- Środki finansowe z Norweskiego Mechanizmu Finansowego mogą wspierać działania podejmowane w ramach 6 priorytetów Mechanizmu Finansowego EOG i na zasadach pierwszeństwa w dodatkowych 4 obszarach:
- wdrażanie przepisów z Schengen, wspieranie Narodowych Planów Działania z Schengen, a także wzmacnianie sądownictwa;
- ochrona środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia zdolności administracyjnych do wprowadzania w życie przepisów istotnych dla realizacji projektów inwestycyjnych;
- polityka regionalna i działania transgraniczne;
- pomoc techniczna przy wdrażaniu acquis communautaire.

NORWEGIA

Język urzędowy: norweski
Stolica: Oslo

Typ państwa: monarchia konstytucyjna
Głowa państwa: król Harald V
Szef rządu premier: Jens Stoltenberg
Powierzchnia: 324220 km²
Liczba ludności (2008): 4 769 000
Gęstość zaludnienia: 15 osób/km²
PKB (2008): 232,7 mld USD
PKB na osobę: 48 794 USD
Jednostka monetarna: kor. norw. (NOK)
Religia dominująca: luteranizm

Bergen - miasto portowe na styku Morza Północnego i Norweskiego
(Norway - GFDL)

ISLANDIA

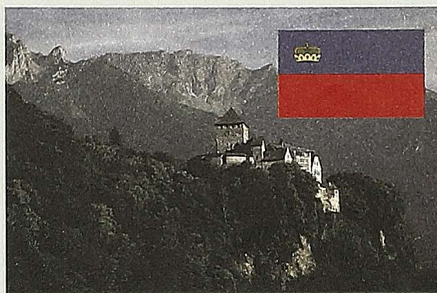
Język urzędowy: islandzki
Stolica: Reykjavík
Typ państwa: demokracja parlamentarna
Głowa państwa: prezydent Ólafur Ragnar Grímsson
Szef rządu: premier Jóhanna Sigurðardóttir
Powierzchnia: 103 125 km²
Liczba ludności (2008): 306694
Gęstość zaludnienia: 3,1 osób/km²
PKB (2008): 20,228 mld USD
PKB na osobę: 64 547 USD
Jednostka monetarna: korona islandzka (ISK)
Religia dominująca: luteranizm

Wodospady Godafoss
Fot. Roger McClassus (Iceland - GFDL)

LIECHTENSTEIN

Język urzędowy: niemiecki
Stolica: Vaduz
Typ państwa: monarchia konstytucyjna
Głowa państwa: książę Hans-Adam II
Szef rządu: premier Klaus Tschütscher
Powierzchnia: 160 km²
Liczba ludności (2008): 34 498
Gęstość zaludnienia: 215 osób/km²
PKB (2008): 3,7 mld USD
PKB na osobę: 105 323 USD
Jednostka monetarna: frank szwajcarski (CHF)
Religia dominująca: katolicyzm

Zamek Vaduz
Fot. Michael Gredenber (Liechtenstein - GFDL)

Wykorzystanie pomocy

W kwietniu b.r. zakończył się 5-letni okres zaciągania zobowiązań przez 15 państw-beneficjentów bezzwrotnej pomocy finansowej w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Polska zakontraktowała już 100% dostępnej puli środków, czyli 533,51 milionów euro. To plasuje nas w czołowie państw-beneficjentów pod względem wykorzystywania środków z Mechanizmów Finansowych. Polska w ramach Mechanizmów Finansowych zrealizowała 413 projektów. Największe wsparcie otrzy-

mały projekty na rzecz ochrony:

- wschodnich granic Polski (obszar Schengen) - ponad 112 milionów euro,
  - środowiska - ponad 91 milionów euro,
  - dziedzictwa kulturowego - blisko 88 milionów euro.
- Pod względem liczby na pierwszym miejscu są 124 projekty z zakresu ochrony środowiska. Na drugim uplasowało się 76 projektów z ochrony zdrowia i opieki nad dzieckiem. W dalszej kolejności znajdują się 42 projekty z dziedziny badań naukowych. Średnia wartość wsparcia projektu z mechanizmów finansowych wynosi ok. 1 miliona euro.

Dwustronne zadowolenie

Polska jest zdecydowanym liderem wśród 16 państw-beneficjentów, zarówno pod względem ilości przyznanych środków, jak i poziomu wypłat. Naszemu krajowi przyznano połowę ogólnej kwoty na realizację programu. Jesteśmy zadowoleni, że wszystkie środki przyznane Polsce zostały zakontraktowane. Jest to niewątpliwie rezultat efektywnego zarządzania środkami po stronie polskich instytucji, jak również bliskiej współpracy i konstruktywnego dialogu z Norwegią i pozostałymi darczyńcami - Islandią i Liechtensteinem - powiedział ambasador Norwegii Enok Nygaard na spotkaniu z ministerem rozwoju regio-

nalnego Elżbieta Bieńkowską. Polskie projekty są - zdaniem darczyńców - bardzo dobrej jakości, o czym świadczy niski wskaźnik projektów odrzuconych. Może się wydawać, że Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy EOG są nieco w cieniu funduszy strukturalnych. Pragnę jednak podkreślić ich znaczenie dla naszego kraju - zaznaczyła min. Elżbieta Bieńkowska. Cieszę się także, że ambasador Norwegii zwrócił uwagę na sprawne zarządzanie po stronie polskiej. Cennym sobie zaufaniem, jakim obdarzyli nas darczyńcy i nie zawiedziemy ich oczekiwania.

1. Szkoła Podstawowa w Hoszowie

Zakres prac:

- modernizacja wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania;
- ocieplenie stropów;
- ocieplenie ścian zewnętrznych;
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej.

Koszty inwestycji: 319 tys. zł.

2. Szkoła Podstawowa w Krościenku

Zakres prac:

- modernizacja wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania;
- ocieplenie stropów;
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej.

Koszty inwestycji: 279 tys. zł.

3. Szkoła Podstawowa w Łodynie

Zakres prac:

- modernizacja wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania;
- ocieplenie stropu;
- ocieplenie ścian;
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej.

Koszty inwestycji: 328 tys. zł.

4. Zespół Szkół w Ropience

Zakres prac:

- modernizacja wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania;
- ocieplenie stropów;
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej.

Koszty inwestycji: 340 tys. zł.

5. Szkoła Podstawowa w Równi

Zakres prac:

- modernizacja wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania;
- ocieplenie stropów;
- ocieplenie ścian zewnętrznych.

Koszty inwestycji: 237 tys. zł.

6. Szkoła Podstawowa w Ustjanowej

Zakres prac:

- modernizacja wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania;
- ocieplenie ścian zewnętrznych;
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej.

Koszty inwestycji: 297 tys. zł.

7. Gimnazjum w Wojtkówce

Zakres prac:

- modernizacja wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania;
- ocieplenie stropu;
- ocieplenie ścian zewnętrznych.

Koszty inwestycji: 152 tys. zł.

8. Internat przy Zespole Szkoł Publicznych nr 2 w Ustrzykach D.

Zakres prac:

- modernizacja wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania;
- ocieplenie stropów;
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej.

Koszty inwestycji: 366 tys. zł.

9. Przedszkole nr 1 w Ustrzykach D.

Zakres prac:

- modernizacja wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania;
- ocieplenie stropu;
- ocieplenie ścian zewnętrznych;
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej.

Koszty inwestycji: 307 tys. zł.

10. Środowiskowy Dom Samopomocy w Ustrzykach D.

Zakres prac:

- modernizacja wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania;
- ocieplenie stropów.

Koszty inwestycji: 101 tys. zł.

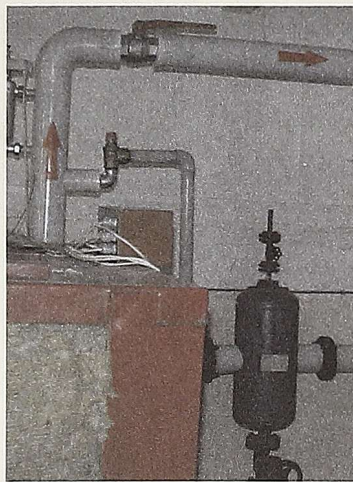
Modernizacja wewnętrznych instalacji centralnego ogrzewania

Prace obejmowały: płukanie i ponowną instalację grzejników, wymianę zwykłych zaworów na termostyczne, wymianę rurociągów na nowe, izolację rurociągów.

Koszty modernizacji wewnętrznych instalacji c.o.:

- Zespół Szkół w Ropience - 46 tys. zł,
- Szkoła Podstawowa w Ustjanowej - 35 tys. zł,
- Przedszkole nr 1 w Ustrzykach D. - 56 tys. zł,
- Szkoła Podstawowa w Krościenku - 39 tys. zł,
- Gimnazjum w Wojtkówce - 27 tys. zł,
- Szkoła Podstawowa w Łodynie - 37 tys. zł,
- Szkoła Podstawowa w Hoszowie - 19 tys. zł,
- Internat ZSP nr w Ustrzykach D. - 50 tys. zł,
- Szkoła Podstawowa w Równi - 22 tys. zł,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Ustrzykach D. - 41 tys. zł.

W sumie przeprowadzono regenerację 820 grzejników i zamontowano 820 zawory termostyczne.

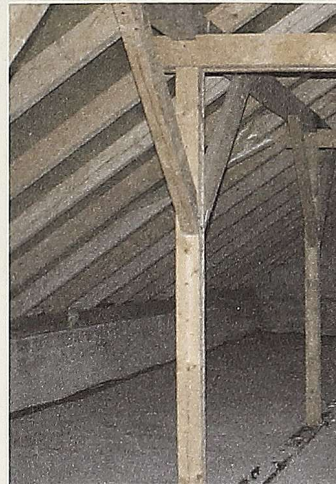
Ocieplenie stropów i stropodachów

W dziewięciu objętych projektem budynkach użyteczności publicznej w celu poprawienia ich właściwości termoizolacyjnych ocieplono stropy i stropodachy.

Koszty ocieplenia stropów:

- Zespół Szkół w Ropience - 123 tys. zł
- Przedszkole nr 1 w Ustrzykach - 54 tys. tys. zł
- Szkoła Podstawowa w Krościenku - 103 tys. zł
- Gimnazjum w Wojtkówce - 30 tys. zł
- Szkoła Podstawowa w Łodynie - 36 tys. zł
- Szkoła Podstawowa w Hoszowie - 53 tys. zł
- Internat ZSP nr w Ustrzykach D. - 130 tys. zł
- Szkoła Podstawowa w Równi - 51 tys. zł
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Ustrzykach D. - 60 tys. zł

W sumie ocieplono 5965 m² stropów i stropodachów.

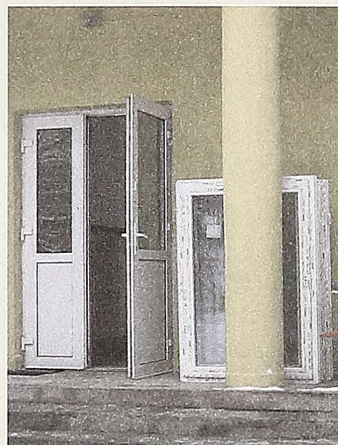
Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej

W ramach projektu w siedmiu placówkach zdemontowano stare okna i drzwi, a w ich miejsce zamontowano nowe.

Koszty wymiany stolarki okiennej i drzwiowej:

- Zespół Szkół w Ropience - 171 tys. zł,
- Szkoła Podstawowa w Ustjanowej - 102 tys. zł,
- Przedszkole nr 1 w Ustrzykach D. - 71 tys. tys. zł,
- Szkoła Podstawowa w Krościenku - 137 tys. zł,
- Szkoła Podstawowa w Łodynie - 140 tys. zł,
- Szkoła Podstawowa w Hoszowie - 89 tys. zł,
- Internat ZSP nr w Ustrzykach D. - 185 tys. zł.

W sumie wymieniono 550 okien o łącznej powierzchni 1822 m² oraz 39 drzwi o łącznej powierzchni 90 m².

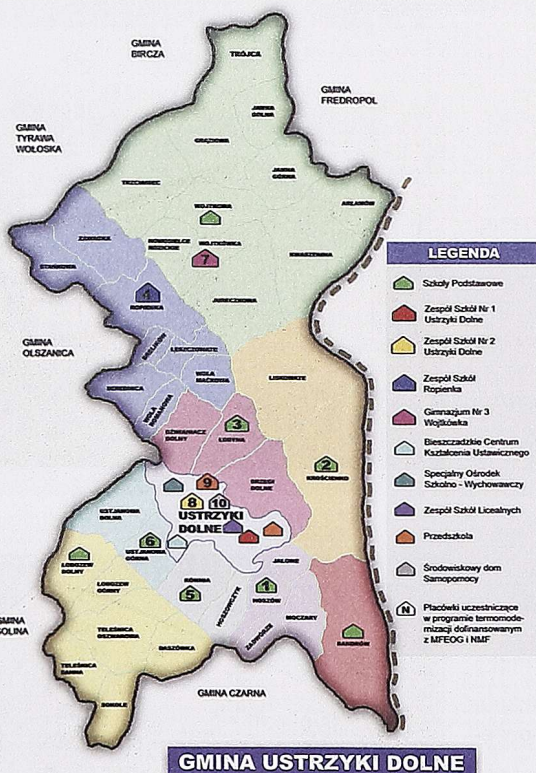
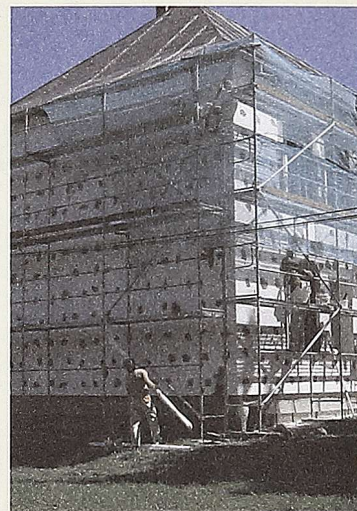
Ocieplenie ścian

W wyniku realizacji projektu zostały ocieplone ściany i wykonane nowe elewacje w sześciu placówkach oświatowych.

Koszty ocieplenia ścian:

- Szkoła Podstawowa w Ustjanowej - 160 tys. zł,
- Przedszkole nr 1 w Ustrzykach D. - 125 tys. tys. zł,
- Gimnazjum w Wojtkówce - 95 tys. zł,
- Szkoła Podstawowa w Łodynie - 114 tys. zł,
- Szkoła Podstawowa w Hoszowie - 158 tys. zł,
- Szkoła Podstawowa w Równi - 164 tys. zł.

W sumie ocieplono 4379 m² ścian zewnętrznych.

eea grants
Iceland liechtenstein norway

norway grants

**EKOLOGICZNIE,
EKONOMICZNIE
I ESTETYCZNIE**

Gmina Ustrzyki Dolne pozyskała na termomodernizację budynków użyteczności publicznej z Mechanizmu Finansowego EOG/Norweskiego Mechanizmu Finansowego grant w wysokości 576 tys. 899 euro (2 mln 301 tys. 538 zł). Kwota ta stanowiła 85% kosztów całego przedsięwzięcia. Pozostałe 15% wniosła ustrzycka gmina. Za te pieniądze przeprowadzono modernizację 10 placówek oświatowo-wychowawczych.

Objęte projektem działania ukierunkowane były na redukcję zanieczyszczeń atmosfery poprzez poprawienie właściwości termoizolacyjnych budowli i wydajności ich ogrzewania. Efekty te uzyskano w wyniku modernizacji instalacji centralnego ogrzewania, ocieplenia stropów i ścian oraz wymiany stolarki okiennej i drzwiowej.

Przewiduje się, iż dzięki wykonaniu tych prac zapotrzebowanie na energię ciepłą zmniejszy się średnio o prawie 40%. Oznacza to nie tylko zmniejszenie niekorzystnego oddziaływania na środowisko, ale i obniżenie kosztów eksploatacji. Niejako przy okazji przeprowadzone zostały także prace, które dodatnio wpłynęły na wygląd wszystkich budynków.

- Cieszymy się, że nasz projekt spotkał się z aprobatą Komitetu Sterującego Mechanizmu Finansowego EOG/Norweskiego Mechanizmu Finansowego, uzyskał wysokie dofinansowanie i udało się go w pełni zrealizować - mówi ustrzycki burmistrz Henryk Sulija. - Myślę, że teraz stanu technicznego i wyglądu naszych placówek oświatowo-wychowawczych większość gmin może nam zazdrościć.

Realizacja projektu trwała od października 2007 r. do września 2009 r. Głównym wykonawcą wszystkich prac była firma „Pamo-Plast” z Ustrzyk D.

Wsparcie udzielone przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię poprzez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego Supported by a grant from Iceland, Liechtenstein and Norway through the EEA Financial Mechanism

Bezpłatny dodatek do „Gazety Bieszczadzkiej”. Przygotowano na zlecenie Urzędu Miejskiego w Ustrzykach Dolnych. Źródła informacji i niektórych materiałów ikonicznych: Urząd Miejski w Ustrzykach D., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, wikipedia.pl, wikimedia.commons. Fotografie: Marcin Organ, Mateusz Szewczyk, Tadeusz Szewczyk. Mapa: Marcin Organ. Projekt: Tadeusz Szewczyk. DTP: Adam Leń.